

Vlaams
Parlement

vergadering **C158**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 10 maart 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jan Hofkens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de toepassing van het Vlaams positief injunctierecht – 833 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de steunpunten duurzaam bouwen en wonen in het kader van de Vlaamse duurzaamheidsstrategie – 1105 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen – 1165 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, en aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opmaak van de kerntakenplannen – 1312 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de una-via-clausule in de Vlaamse Codex Fiscaliteit – 1408 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de territoriaal bevoegde rechtbanken inzake regionale belastingen – 1348 (2014-2015)	20
VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het door VLABEL gehanteerde formulier met betrekking tot nalatenschap – 1361 (2014-2015)	24
VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de schulden van de erflater in de Vlaamse Codex Fiscaliteit – 1391 (2014-2015)	26
VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de fiscale aftrek van een tweede woning – 1411 (2014-2015)	28

**VRAAG OM UITLEG van Jan Hofkens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de toepassing van het Vlaams positief injunctierecht
– 833 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Jan Bertels

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Minister-president, u bent om diverse redenen historisch. U bent niet alleen de eerste Vlaams-nationale minister-president, maar u bent in feite ook de eerste Vlaamse minister van Justitie. Daarom veroorloof ik mij om vandaag een vraag tot u te richten.

Sinds 1 juli 2014 beschikt Vlaanderen over het zogenaamde positief injunctierecht. Het is een wat moeilijke term die erop neerkomt dat Vlaanderen betrokken is bij de uitwerking van de richtlijnen voor het strafrechtelijk beleid. Hiermee kreeg Vlaanderen een belangrijk instrument in handen om, wat zijn bevoegdheden betreft, mee de lijnen uit te zetten van het vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie, en daarbij bepaalde prioriteiten te stellen.

Jaarlijks worden door de diverse diensten bevoegd voor toezicht ook inzake de Vlaamse bevoegdheden processen-verbaal opgesteld, die worden overgemaakt aan het Openbaar Ministerie. Hierbij kan worden gedacht aan inbreuken inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu, dierenwelzijn, arbeidsmigratie enzovoort. Het zijn allemaal belangrijke aangelegenheden die bij inbreuken via een strafrechtelijke vervolging kunnen leiden tot een sanctie.

In het verleden konden de parketten hieromtrent een eigen vervolgingsbeleid ontwikkelen en autonoom beslissen welke prioriteiten gelegd werden en welke misdrijven al dan niet vervolgd zouden worden, en dit zonder dat de Vlaamse Regering hierin enige inspraak had. Dit zorgde niet steeds voor een lik-op-stukbeleid en vervolging van inbreuken op Vlaamse decreetgeving. Een voorbeeld hiervan is de domiciliefraude inzake de sociale huisvesting. Ik citeer uit De Standaard van februari 2013: "Denk aan domiciliefraude in de sociale huisvesting. Het College van procureurs-generaal heeft recent meegedeeld deze inbreuken niet te beschouwen als een prioriteit. De Vlaamse overheid kon niet wegen op deze beslissing of een herziening ervan."

Wanneer de Vlaamse Regering haar positief injunctierecht wil uitoefenen en bepaalde misdrijven inzake haar eigen bevoegdheden prioritair wil vervolgen, moet 'een door de regering afgevaardigde minister' hiervoor een verzoek bezorgen aan de federale minister van Justitie. Deze taak werd toevertrouwd aan u als Vlaamse minister-president en als eerste Vlaamse minister van Justitie.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota Algemeen Beleid werd aangehaald dat een bespreking met het College van procureurs-generaal gepland was, waarop de verdere invulling van dit positief injunctierecht zou worden besproken.

Minister-president, heeft de vergadering van het College van procureurs-generaal reeds plaatsgehad, en wat was hiervan de uitkomst? Werd reeds een lijst met prioriteiten opgesteld voor het vervolgingsbeleid met betrekking tot de Vlaamse bevoegdheden? Werd in 2014 reeds gebruik gemaakt van het positief injunctierecht? Zult u hierover een structureel overleg organiseren met de federale minister van justitie en het College van procureurs-generaal?

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

De heer Renaat Landuyt (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, ik deel ten volle de inschatting en de vraagstelling van de heer Hofkens. Minister, u weet dat ik na vijf jaar ministerschap een boekje 'Een Vlaams gerecht' heb geschreven. Het ging niet over eten maar over het feit dat men eigenlijk zou moeten werken vanuit de titulatuur van minister van Justitie. Ik heb nooit begrepen dat Vlaanderen geen minister van Justitie had en ik begrijp nog altijd niet waarom u niet van de gelegenheid gebruik hebt gemaakt om het toe te voegen aan uw titel om het belang te benadrukken. Er is niets belangrijker voor een echte Vlaamse rechtsstaat dan ten volle uw bevoegdheden te gebruiken. Een minister van Justitie heeft het positief injunctierecht in handen. We moeten dit dan ook waarmaken.

Minister, ik kijk uit naar uw antwoord en naar de planning. Als het over de prioriteiten van het vervolgingsbeleid gaat, zou u een formule moeten vinden om met een lijstje naar het Vlaams Parlement te komen zodat de rechtsstaatdemocratie ten volle kan spelen: "Dit is onze wetgeving en dit is het belang dat we er in de praktijk aan hechten, zodat wat wij belangrijk vinden, niet zomaar bevoogdend door een procureur-generaal kan worden bekeken die zich veel liever bezighoudt met eenvoudige misdrijven uit de Napoleontische tijd."

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Landuyt, ik heb het gevoel dat we weer in de federale commissie Justitie zitten.

Mijnheer Hofkens, er heeft inderdaad al een eerste vergadering plaatsgevonden. Op 23 februari was er een overleg met het College van procureurs-generaal over de betrokkenheid van de deelstaten bij het vervolgingsbeleid. Het was eigenlijk een kennismakingsvergadering, georganiseerd op het kabinet van de minister van Justitie, met de aanwezigheid van het College van procureurs-generaal en de deelstaten. In principe namen alle ministers-presidenten daaraan deel, maar voor Wallonië en de Franse Gemeenschap was er een andere minister. Rachid Madrane was er voor de Franse Gemeenschap en Christophe Lacroix voor het Waalse Gewest. Minister-president Vervoort was er. Minister-president Paasch was niet aanwezig.

Vooraf waren er al een aantal afspraken gemaakt. Alle deelstaten hebben hun minister-president aangeduid als vaste vertegenwoordiger. Er is afgesproken dat ze tweemaal per jaar samenkomen met het College van procureurs-generaal. De voorbereiding van de vergadering gebeurt op kabinetsniveau, met een vertegenwoordiger van het College van procureurs-generaal. Dat is nu ook zo gebeurd.

De belangrijkste opdracht van die vergaderingen bestaat inderdaad in het vaststellen van de prioriteiten binnen de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid. Dat is ook zo opgenomen in ons samenwerkingsakkoord. Die richtlijnen worden voorbereid in expertisenetwerken. Dat zijn bestaande expertisenetwerken op het federaal niveau, maar daaraan worden ook vertegenwoordigers van de deelstaten toegevoegd.

Wij hadden dat al voorbereid. Op 13 februari hadden wij een lijst van experts uit de diverse entiteiten bezorgd. Dat was nog niet het geval voor de andere deelstaten, zodat de samenstelling daarvan nog niet formeel is. Het kan natuurlijk op een later moment gebeuren. We hebben onze lijst zowel aan het College van procureurs-generaal als aan de andere deelstaten bezorgd.

Er zijn nog geen richtlijnen vastgelegd met medewerking van de deelstaten. De samenwerking is nu nog maar begonnen. Gelet op de keuzes die de parketten maken, de man-/vrouw-krachtdiscussie die er is, is het inderdaad belangrijk dat

we prioriteren en dat we onze prioriteiten zo concreet en gecoördineerd mogelijk formuleren om te komen tot een heldere en consistente bijdrage aan het strafrechtelijke vervolgingsbeleid.

Zoals ik al zei, worden die richtlijnen voorbereid in de expertisenetwerken. Ze zijn thematisch georganiseerd, bijvoorbeeld Leefmilieu, Residuen en Voedselveiligheid, Verkeersveiligheid, Economische, Financiële en Fiscale Criminaliteit, Recht en Corruptie enzovoort. Die hebben dus een beleidsvoorbereidende rol.

Zoals ik zei, is het de bedoeling dat wij, waar het onderwerp een relatie heeft met onze bevoegdheden, onze experts toevoegen aan de bestaande expertisenetwerken, maar dat er natuurlijk nieuwe expertisenetwerken worden opgericht wanneer het gaat over deelstatelijke bevoegdheden. Niet-beperkend gaat het dan over: leefmilieu, natuur, energie, ruimtelijke ordening, wonen en onroerend erfgoed – waar ook het aspect domiciliefraude bij kan komen –, het algemeen beleid inzake strafuitvoering – hulp- en dienstverlening aan gedetineerden –, opdracht van justitiehuisen, beleid inzake jeugddelinquentie en minderjarigen, verontrustende situaties, schoolverzuim, geweld, misbruik en kindermishandeling vanuit het perspectief van zowel dader als slachtoffer; beleid inzake volksgezondheid; zeevisserijbeleid, verkeer en vervoer op inzonderheid wegen en waterwegen; werkgelegenheidsbeleid met inbegrip van migratiebeleid, strafrechtelijk beleid, strafrechtspreking, niet-limitatief. Er is nog geen gebruik gemaakt van het positief injunctierecht. Natuurlijk komt dat niet zo vaak voor. Of het nu federaal of Vlaams is, dat zal niet veranderen. Het is iets dat in laatste instantie gebeurt, onder andere bij stilzwijgen of bij grote beroering van de publieke opinie enzovoort. U kent de rechtsleer daaromtrent.

Binnen de Vlaamse Regering richt de functioneel bevoegde minister die een injunctie wil uitoefenen, de vraag aan de minister-president. Hij bezorgt daarover een nota aan de minister-president, die dan op zijn beurt het bevel tot vervolging bezorgt aan de federale minister van Justitie. Tot nu is dit niet gebeurd, niet op vraag van mijn collega-ministers, noch op mijn eigen vraag. Het is volgens mij ook niet zo opzienbarend, al is het iets dat niet dagelijks voorkomt.

De Vlaamse Regering heeft in haar conceptnota beslist om een kader uit te werken waarin criteria en randvoorwaarden worden opgenomen waaraan de voorgenomen toepassing van het injunctierecht kan worden getoetst, passend in de beleidsdoelstellingen, beleidsprioriteiten, grove schending van regels, geschoktheid van de publieke opinie en dergelijke. Het voorzitterscollege is er mee belast om daarvoor een ontwerp van kader op te maken.

Ik heb het al gezegd: ik ga twee keer per jaar deelnemen aan het structureel overleg. Ik denk niet dat er op die vergadering moet worden gepraat over het positief injunctierecht, aangezien er daarvoor een apart mechanisme is. Het zal erop aankomen dat wij grondig, via onze deelnemers aan de expertisenetwerken, meewerken aan het ontwikkelen van richtlijnen voor het vervolgingsbeleid opgesteld in de materies waarvoor we bevoegd zijn en waaraan we belang hechten.

Het is natuurlijk zo dat we in vele domeinen kiezen voor het strafrecht als ultieme remedie. Waar het mogelijk is, gaan we voor andere handhavingsmiddelen. Dat betekent niet dat je geen prioriteiten hebt, maar wel dat je niet altijd via de klassieke justitiële weg moet gaan en dat je er ook op andere manieren voor kunt zorgen dat er een goede handhaving is. Maar dat is niet tegenstrijdig met het prioriteren van je vervolgingsbeleid. De manier waarop dat gebeurt, doet er niet toe.

Mijnheer Landuyt, het is een goede suggestie om het Vlaamse gerecht te voorzien van een Vlaamse minister van Justitie. Ik heb daar ook al aan gedacht. Bij de regeringsvorming is dat voorbijgekomen. Ik zal dat eens aanbrengen binnen de regering. De titulatuur en bevoegdheidsbesluiten liggen natuurlijk vast,

maar de facto is die bevoegdheid er wel. Het gaat om een omvangrijk pakket waar we op zich bevoegd voor zijn, namelijk het justitiële zelf – denk aan alles wat te maken heeft met justitiehuzen, jeugdsanctierecht en dergelijke meer – maar ook het vervolgingsbeleid binnen onze diverse bevoegdheidsdomeinen.

Wanneer wij prioriteren en afspraken maken daaromtrent, zal de dialoog met het parlement uiteraard gevoerd kunnen worden. We zijn het gewend dat hier kort op de bal wordt gespeeld en er snel controle wordt uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Minister-president, bedankt voor uw antwoord. Het is zeer positief dat het overleg al heeft plaatsgevonden en dat er een aanvang is genomen met dit wat mij betreft belangrijke onderdeel van ons Vlaamse beleid. Regels zijn immers maar regels als ze gehandhaafd worden. Een sanctiebeleid is natuurlijk een ultieme remedie, maar finaal moeten aan regels ook sancties en een vervolging gekoppeld kunnen worden.

Ik noteer wel een discrepantie tussen Vlaanderen, dat onder meer al experten heeft opgesteld, en de andere deelstaten, die wat dat betreft blijkbaar iets terughoudender zijn. Ik weet niet of dat een significant signaal is dat zij dit iets minder belangrijk vinden, maar ik zie daar toch een verschil.

Ik weet dat ik met mijn vraag nog wat vroeg in de legislatuur kom, maar ik wilde zeker het belang hiervan onderstrepen. Ik kijk ook uit naar de dialoog met het parlement die u aankondigt en het initiatief dat genomen zal worden om, in het kader van een conceptnota, een kader met criteria uit te werken, die dan toelaten om binnen de lange lijst van bevoegdheden waaraan strafsancities gekoppeld zijn, een aantal prioriteiten te stellen.

Ik heb zelf één voorbeeld gegeven, namelijk domiciliefraude in sociale huisvesting, waar in het verleden pertinent werd vastgesteld dat, ook al werden er pv's opgesteld door Vlaamse toezichtsinstanties, de parketten daar blijkbaar geen of te weinig gevolg aan gaven. Misschien zijn er nog terreinen waar dat kan gebeuren. Ik vind het belangrijk dat het initiatief genomen wordt om in de komende tijd naar een lijst met prioriteiten en richtlijnen te gaan, zodat we het parket ook in een bepaalde richting kunnen sturen.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

De heer Renaat Landuyt (sp.a): Ik dank op mijn beurt de minister-president voor zijn positieve antwoord en intenties. Ik heb nog twee kleine opmerkingen. Het positieve injunctierecht is het ultieme van het ultieme. Wie de bundel in de handen heeft, om het op zijn Romeins te zeggen, echt het vervolgingsrecht.

Dat brengt mij meteen bij mijn tweede opmerking, minister-president, namelijk dat ik een beetje bang ben van het woord 'kader'. Het is het ultieme politieke knooppunt, waar je in een rechtsstaat, als minister van Justitie, in naam van het volk, bepaalde eisen kunt stellen aan het onafhankelijke gerecht. In uw regering zitten er twee voormalige Belgische ministers van Justitie, die natuurlijk jaloers zullen zijn zodra u de term Vlaams minister van Justitie hard kunt maken, waarin ik u zal steunen. Maar waar ik hen in zal steunen, is dat zij u waarschijnlijk zullen waarschuwen voor uw gesprekspartners, de procureurs-generaal. U kent ze ook, dat is een speciale categorie van mensen. Zij zullen op dat woordje 'kader' springen, zij het traag natuurlijk, op hun wijze.

Ik ben blij dat Vlaanderen klaar is met zijn expertises, maar ik ben bang van het woordje 'kader'. Als het de bedoeling is om de minister van Justitie te beperken in zijn politieke bevoegdheden, zou u daar echt argwanend voor moeten zijn. We

moeten eigenlijk de omgekeerde beweging maken: in plaats van een staat die in termen van 'vergunningen' spreekt, zouden we het moeten kunnen hebben over een staat die spreekt in termen van 'rechten'. Dat beantwoordt ook aan de filosofie van vereenvoudiging van deze regering. Nu begint het ultieme bij die echte minister van Justitie. Het vervolgingsbeleid hebben we volledig in de hand, dat mag nooit onderschat worden.

Ik begrijp dat u wat strafuitvoeringsbeleid betreft, goed zult moeten afspreken met de minister van Welzijn, want op dat vlak zitten de bevoegdheden inderdaad een beetje gespreid over de ministers, wat het toekomstige ministerie van Justitie betreft.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: We zijn het erover eens dat dit het ultieme van het ultieme is. Het is niet alledaags. We gaan ervan uit dat het parket zijn werk doet. Je treedt maar op als er zich een aantal gevallen voordoen.

'Kader' is inderdaad misschien een beetje sterk. Het is in elk geval niet de bedoeling om een carcan te maken. Het is wel zo dat elk van die functionele ministers aan de minister van Justitie kan vragen om ertoe over te gaan. Dat is een beetje het verschil met het federale niveau. Daarom is het de bedoeling om toch een kader – of hoe je het ook noemt – op te stellen en een aantal algemene gevallen te schetsen, zonder dat limitatief te doen, waarin het verantwoord kan zijn om dat te doen, gelet op het operationaliseren daarvan. Het is niet de bedoeling om dat in een carcan te duwen, maar gelet op de veelheid ervan en het feit elke vakminister dat om beurten kan vragen, is het belangrijk dat we een welbegrepen toepassing hebben van het positieve injunctierecht. Maar we zullen eens nadenken over de term, want 'kader' is inderdaad misschien iets te stringent.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Ik ondersteun de vraag van collega Landuyt om de titulatuur van Vlaams minister van Justitie te hanteren. Dat lijkt me ook symbolisch zeer mooi te zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de steunpunten duurzaam bouwen en wonen in het kader van de Vlaamse duurzaamheidsstrategie – 1105 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen – 1165 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Voorzitter, minister-president, ik wilde vragen naar de stand van zaken in verband met een zeer nuttig initiatief dat de voorbije jaren gegroeid is – met enige trots moet ik zeggen – uit Limburg. Daar hebben

we het eerste steunpunt gehad. Ondertussen zijn in alle provincies steunpunten rond duurzaam bouwen en wonen opgebouwd. Die hebben door de jaren heen hun werking stevig verankerd.

Op de eerste plaats hebben ze zich als onafhankelijke organisatie ingebouwd in een heel netwerk waar ze met alle partners samenwerken. Die partners gaan van de Vlaamse overheid, provincies, gemeentebesturen, vastgoedorganisaties tot wetenschappelijke instellingen en andere. Ze hebben zich daarin goed gesetteld. Ook hebben ze gewerkt aan een horizontaal overkoepelende werking, waarbij ze met elkaar 'best practices' uitwisselen en meer zijn dan een eendagsvlieg. Daarnaast hebben ze een heel brede dienstverlening ontwikkeld in een thema dat ons na aan het hart ligt, en ik weet dat het ook u na aan het hart ligt, namelijk duurzaam bouwen en renoveren. Als we kijken naar de grote uitdagingen waar we in Vlaanderen voor staan, ook wat betreft de klimaatproblematiek, weten we dat er in onze huizen nog heel wat winst te halen is voor wat betreft klimaat maar ook voor wat betreft de energiefactuur van de gezinnen. Door de winst die we bij de gezinnen halen, moeten we geen grote lasten opleggen aan de bedrijven.

Tegelijkertijd is de bouwsector heel belangrijk voor Vlaanderen. Als we onze bouwsector kunnen stimuleren om snel te innoveren en nieuwe applicaties en toepassingen rond duurzaam bouwen sneller op de markt te brengen, dan creëert dat ook weer tewerkstelling, dikwijls ook voor laag- en middelgeschoolde mensen. Eigenlijk zijn het allemaal win-winpunten.

Die steunpunten hebben heel wat werkingen uitgebouwd. Ze geven advies aan individuen en gezinnen die willen bouwen of verbouwen en die een goed advies willen over de technieken die ze kunnen gebruiken of die ze beter niet gebruiken. Er worden plaatsbezoeken afgelegd. Ik heb begrepen dat de voorbije jaren meer dan 15.000 particulieren in Vlaanderen er gebruik van hebben kunnen maken. Ze geven ook quick adviezen op beurzen, waar heel veel mensen op de eerste plaats op zoek zijn naar informatie. We hebben pas Batibouw gehad, waar gebleken is dat heel veel mensen op zoek zijn naar manieren om goed, onafhankelijk advies te krijgen over hoe ze een woning duurzaam kunnen renoveren.

Ze geven ook ondersteuning aan gemeentebesturen. Zeker kleinere gemeentebesturen hebben niet altijd de kennis in huis. Ook gemeentebesturen kunnen voor particuliere gevallen bij hen terecht, alsook voor beleidsondersteuning, wat ook belangrijk is. Onze gemeentebesturen zijn dikwijls drijvende krachten achter het opzetten van projecten in het kader van klimaatbeleid. We hebben de burgemeestersconvenanten waarin heel wat burgemeesters de kar trekken. Ze geven beleidsadvies aan die gemeentebesturen over hoe men in de gemeente initiatieven kan nemen om duurzaam bouwen en renoveren te ondersteunen, in een volledig klimaatplan ingebakken.

Ze werken ook samen met professionelen uit de bouwsector. De steunpunten zijn een belangrijke partner, bijvoorbeeld voor de projecten die wij in de vorige legislatuur hebben opgezet samen met het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) om onder andere in het kader van het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) – we hebben dat uitgebreid voor heel Vlaanderen – de bouwsector te helpen om nieuwe procedures en processen sneller te gebruiken om oudere particuliere woningen te kunnen renoveren. Ook daar spelen ze een belangrijke rol als loket, als coördinator en als onafhankelijke partner.

Ik vertel u dat allemaal om duidelijk aan te tonen dat ik denk dat de meerwaarde van deze steunpunten onomstotelijk vaststaat en dat ze echt tegemoetkomen aan de grote maatschappelijke uitdagingen waar wij samen mee worden geconfronteerd.

Die steunpunten werden tot voor kort gesteund door de Vlaamse overheid, meestal op basis van een regeling waarbij de Vlaamse overheid alsook de provincie aan financiering deden. Het engagement van die financiering vanuit de Vlaamse overheid liep eind 2014 af. Men is nu een beetje in dubio. Gaat de Vlaamse overheid haar engagement voortzetten op dezelfde manier? Gaat ze die steunpunten verder erkennen als een belangrijke partner en gaat ze de werking ervan blijven cofinancieren, naast de provincies en soms ook nog andere partners?

Minister, hoe ziet u dat zelf? Ik wil met heel veel aandrang vragen om naar een oplossing te zoeken zodat dit initiatief, dat in alle provincies echt een plaats verworven heeft, dat zeer praktische en hands-on informatie geeft aan bouwers, niet op droog zaad zou worden gezet.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister-president, collega's, ook mijn vraag gaat over de steunpunten duurzaam wonen en bouwen. Dat is een heel actueel thema waar we niet meer omheen kunnen. Zo was duurzaamheid ook een heel belangrijk thema op Batibouw. Duurzaam bouwen brengt niet alleen voordelen met zich voor het leefmilieu en het klimaat, maar ook voor het comfort en op termijn ongetwijfeld ook voor de financiën, aangezien het leidt tot lagere energiefacturen.

Collega Lieten heeft de voorgeschiedenis reeds geschetst. Een aantal jaren geleden werden in verschillende provincies steunpunten duurzaam bouwen en wonen opgericht. In 2011 ondertekende voormalig minister-president Peeters in naam van de Vlaamse Regering een overeenkomst met de vijf provincies voor de blijvende ondersteuning van vijf provinciale steunpunten. Die steunpunten zetten een breed netwerk op inzake duurzaamheid in al haar facetten. Zo zijn er contacten met de bouwsector, de openbare en lokale besturen, de milieubewegingen, de sociaal-culturele instellingen en andere betrokkenen. De steunpunten richten zich zowel op particulieren, die duurzaam bouwadvies kunnen vragen, als op openbare besturen. Ze verstrekken informatie, ze adviseren, ze delen praktijkervaringen, ze organiseren bezoeken aan allerlei projecten. Naast deze provinciale netwerken is er ook een overkoepelend Vlaams netwerk, waarin de steunpunten heel wat informatie uitwisselen.

De steunpunten krijgen van Vlaanderen een jaarlijkse projectsubsidie van 50.000 euro per steunpunt voor de verdere uitbouw van hun werking. Ze hebben echt wel een plaats veroverd in de sector en ze werken op verschillende manieren hard aan de verspreiding van het duurzaamheidsprincipe. Zo hebben ze de maatstaf 'duurzaam bouwen' uitgewerkt.

Collega Lieten heeft er reeds op gewezen dat de regering volop wil inzetten op duurzaam bouwen. Ik verwijs in dit verband naar het Renovatiepact dat minister Turtelboom eind december met een veertigtal organisaties heeft gesloten. Renovatie is nu net het onderwerp waarvan de steunpunten de komende vier tot vijf jaar hard werk willen maken. Ik verwijs ook naar de burgemeestersconvenanten. Heel wat steden en gemeenten doen in het kader van die convenanten een beroep op de steunpunten.

Gelet op hun succes zijn de provinciale steunpunten vragende partij om in de toekomst de samenwerking met de Vlaamse overheid voort te zetten. Concreet gaat het dan over de erkenning van de rol en de functie van de steunpunten, maar uiteraard ook over de financiële ondersteuning.

Minister-president, wat is uw visie op de werking van de vijf provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen? Is een evaluatie gemaakt van hun werking in de

jongste vijf jaar? Hebt u concrete plannen om wijzigingen aan te brengen in de werking van de provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen? Zullen ze ook in de toekomst kunnen rekenen op financiële ondersteuning?

De voorzitter: De heer Lantmeesters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeesters (N-VA): Voorzitter, minister-president, de afgelopen minuten hebt u heel wat gehoord over het goede werk dat de steunpunten verrichten en over hoe noodzakelijk ze zijn. Ik sluit me dan ook aan bij de lofzang van collega's Lieten en Taeldeman aan het adres van die steunpunten.

Uit cijfers die ik heb ontvangen, blijkt dat momenteel nog 37 procent van de woningen in Vlaanderen onvoldoende kwaliteit bieden inzake duurzaam wonen. De steunpunten zijn dan ook zeer nuttig en nodig. Mijn fractie steunt dan ook de vraag van de collega's.

Toch heb ik twee concrete vragen. Minister-president, wilt u, alvorens een nieuwe overeenkomst te sluiten, de nodige aandacht besteden aan de evaluatie van de werking van de steunpunten? Over het algemeen verrichten ze nuttig en nodig werk, maar een goede evaluatie is zeker aangewezen. Die evaluatie is vooral nodig om te vermijden dat de steunpunten in hun eigen hok blijven zitten, maar ook om ze ertoe aan te zetten met een brede blik naar nieuwe technologieën en innovaties te kijken. Het gevaar bestaat immers dat dergelijke steunpunten in eigen navel beginnen te staren en steeds dezelfde oplossingen aanreiken, terwijl de technieken er volop op vooruitgaan. Wilt u hieraan de nodige aandacht besteden?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik denk dat we het er allen over eens zijn dat acties voor de sensibilisering en het verlenen van advies inzake duurzaamheid absoluut nodig zijn. We moeten de omslag maken. Er zijn ook normen opgesteld waaraan woningen tegen 2020 moeten voldoen. In de strijd tegen de klimaatopwarming moeten woningen absoluut beter worden geïsoleerd zodat we minder kilowattuur zullen verbruiken.

De vraag is op welke manier we dat het best doen. Ik heb van de administratie een verslag gekregen met een evaluatie, maar die laat mij op mijn honger. Ik vind die evaluatie absoluut onvoldoende. Het verslag geeft cijfers, maar die zijn onvoldoende gestoffeerd.

Ik krijg een nota waaruit blijkt dat er in die vier jaar 15.000 particulieren geadviseerd zijn. Dat betekent 3750 per jaar, of per provincie een 750-tal. Hoe verhoudt zich dat tegenover het totale aantal bouwvergunningen? Vorig jaar waren dat er ongeveer 40.000. Hebben we voldoende effectiviteit? Bereiken we het hele terrein? Is het een efficiënt middel? Is het nuttig in alle gemeenten? Ik heb in mijn provincie bij een aantal gemeenten navraag gedaan. Zij stellen een eigen huisvestingsdienst te hebben en daar nooit een beroep op te doen. Ze hebben alle informatie en kunnen rechtstreeks contact opnemen met het domein Wonen. Alle architecten en aannemers zijn ook heel goed geïnformeerd.

Ik wil dat eerst nog allemaal wat beter onderzoeken. Ik wil ook nakijken, zoals u ook zegt, mevrouw Taeldeman, wat er gebeurt bij de collega's. Misschien moeten we op een gecoördineerde manier te werk gaan, met minister van Energie Turtelboom, minister van Wonen Homans en minister van Omgeving Schauvliege. Wellicht zijn daar ook incentives en initiatieven. Als het gaat om duurzaamheid, moeten we in de eerste plaats zelf duurzame initiatieven nemen.

Ik heb ook geïnformeerd bij de bouwfederaties en architecten. Zij bevestigen wat ik weet uit eigen ervaring: ze stellen zelf heel veel technische informatie ter beschikking, ze geven heel veel infoavonden, op allerlei zeer specialistische vlakken, over isolatie, akoestische beglazing enzovoort. Die onderwerpen houden verband met de jongste technologische evoluties, waar, zoals u zegt, mijnheer Lantmeeters, alles bijzonder snel gaat.

De projectsubsiëring loopt af in november 2015. Dus ik heb nog even tijd. Ik heb een rapport dat, wat mij betreft, niet voldoende is. Ik zal bijkomende cijfers vragen en ik zal ook contact opnemen met de ministers die ik heb opgesomd, om tot een betere evaluatie te komen. Dan kunnen we zien hoe we er verder mee omgaan, met de bedoeling om te komen tot een zo efficiënt mogelijke aanpak van deze uitdaging. Dat moet er inderdaad voor zorgen dat we komen tot duurzaamheid in het bouwen. We leggen al normen op. Denk aan energie, waar we heel strenge normen en eindtermijnen hebben.

Ik neem dus nog even de tijd om het meer te duiden, in het kader dat ik heb geschetst, met een bredere evaluatie, zodat, als we overheidsmiddelen inzetten, we dat zo efficiënt mogelijk doen.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister-president, dank u wel. Ik begrijp dat u de tijd wilt nemen om de zaak verder te evalueren en met uw collega's te spreken. Ik wil u toch aanmoedigen om iets dat zijn nut heeft bewezen, niet weg te gooien. Deze steunpunten hebben de voorbije jaren heel hard gewerkt om een plaats te krijgen in een divers landschap, met publieke en private actoren. Net doordat ze onafhankelijk zijn, en niet voor een bouwfederatie, een bouwbedrijf of een architect werken, hebben ze een zeer grote geloofwaardigheid, zowel bij het publiek als bij de overheid. Net omdat ze een helikopterzicht nastreven, en niet zomaar één techniek promoten, maar permanent op zoek gaan naar andere technieken. En net omdat zij ook een partner zijn voor wetenschappelijke projecten.

We hebben er in de vorige regering ook dikwijls over gesproken dat bouwinnovatie een belangrijke doelstelling is, maar dat er altijd een grote kloof is om de theoretisch vergaarde kennis om te zetten en in de markt te brengen. Net daar spelen zij een heel grote rol, om voor nieuwe producten en technieken het vertrouwen te winnen bij inwoners die bij hen om advies komen. Samen met het IWT en de private bouwbedrijven en -federaties gaan ze op zoek naar nieuwe processen.

Het gaat niet enkel om nieuwe technieken. Stel dat je een bestaand huis renoveert, en de gevel of de elektrische installatie moeten worden vernieuwd. Dan gaat het niet enkel over welke techniek je moet gebruiken, maar moet je ook kijken hoe je het gaat financieren en prefinancieren, want je hebt niet altijd het geld klaarliggen om zo'n investering te doen. Ook moet men kijken hoe je in het huis kunt blijven wonen. Daarin zijn zij een belangrijke partner, om het heel praktisch aan te pakken, en zo de kloof te overbruggen tussen wat technisch allemaal kan en wat in de praktijk kan.

Ik dring er bij u op aan, minister-president, dat u dat allemaal meeneemt als criteria bij uw evaluatie. Ik ben ervan overtuigd dat de financiering die u aan deze steunpunten geeft de meest goedkope, efficiënte en effectieve maatregel in het klimaatplan van de Vlaamse Regering zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Minister-president, u zegt dat u het verslag van de administratie goed hebt gelezen. U zegt dat het een aantal interessante cijfers bevat maar dat u toch een beetje op uw honger blijft zitten. U wilt een aantal dingen gedetailleerder onderzoeken, gecoördineerd of in samenwerking met uw collega's in de Vlaamse Regering die ook bevoegd zijn op een aantal domeinen.

Vorige week werd in het Vlaams Parlement het Grote Woononderzoek gepresenteerd. Daaruit blijkt dat 1 miljoen woningen in Vlaanderen echt wel nood hebben aan structurele aanpassingen. Minister Turtelboom heeft het Renovatiepact gelanceerd. Er wordt gewerkt met een zestal werkgroepen. Over een maand wordt er al een tussentijdse evaluatie voorgesteld aan de commissie Energie. Minister-president, zoals u zelf zegt, is er nood aan een gecoördineerde aanpak want er zijn tal van bevoegdheden betrokken. U verwees zelf naar minister Schauvliege en ik heb verwezen naar minister Homans en minister Turtelboom.

Ik zou graag weten of er nog een diepgaandere evaluatie volgt. Minister-president, u verwijst naar lokale besturen die zelf beschikken over een huisvestingsdienst en die zelf de parate kennis hebben over heel wat thema's rond wonen, duurzaam wonen en bouwen. Ik wil u erop wijzen dat 202 gemeenten, meestal kleinere, zich via een intergemeentelijk samenwerkingsverband rond wonen hebben verenigd. Op dit moment zijn er 42 intergemeentelijke samenwerkingsprojecten. Niet elke gemeente beschikt dus zelf over een uitgebouwde huisvestingsdienst. Gent heeft een huisvestingsdienst met bijna honderd personeelsleden. In mijn gemeente werken er vier personeelsleden in die dienst. Dat is een groot verschil. Mijn gemeente maakt deel uit van een intergemeentelijk samenwerkingsproject dat vaak een beroep doet op het Oost-Vlaamse steunpunt Duurzaam Bouwen en Wonen. Ik wil gewoon zeggen dat niet elke gemeente of stad beschikt over een uitgebreide huisvestingsdienst.

Minister-president, ik heb begrepen dat de financiering ten einde loopt in november 2015. Dat betekent dat dit onderwerp zeker opnieuw zal worden besproken in het Vlaams Parlement.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister-president, ik ben zeer tevreden met uw antwoord. We moeten toch wel zeggen dat die steunpunten goed werk leveren, maar dat ze geen doel op zich zijn. Het doel is duurzaamheid en energiebesparing bevorderen. We zijn zeer blij dat er een evaluatie komt. De middelen zijn schaars en ze kunnen het best zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Er werken diverse organisaties rond dit thema. We zijn dus zeer blij met uw antwoord over de evaluatie. We rekenen erop dat u met de beperkte middelen het beste doel zult bereiken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, en aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opmaak van de kerntakenplannen – 1312 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister-president, collega's, ik had aanvankelijk gedacht om mijn vraag te stellen aan de minister van Binnenlands Bestuur, minister Homans, met wie ik al van gedachten heb gewisseld bij de bespreking van de beleidsnota. Ze heeft toen gezegd dat ze bereid was om in de commissie toelichting te geven over de verdere aanpak van de kerntakenplannen en over de stand van zaken zodra de plannen ingediend waren. Als vervolg op de vorige bespreking, heb ik dus een nieuwe vraag ingediend.

De regering heeft in haar regeerakkoord een ambitieuze doelstelling gesteld – misschien was ze te ambitieus en ik heb daar begrip voor – om aan alle beleidsdomeinen te vragen om tegen 1 januari 2015 een kerntakenplan op te maken. Het is natuurlijk belangrijk om te weten waar Vlaanderen naartoe wil. Bij elke begrotingsopmaak en begrotingscontrole wordt de vraag gesteld naar de kerntaken waar Vlaanderen blijvend in wil investeren en naar de taken die de overheid in Vlaanderen zelf niet meer moet doen. Die discussie is eigenlijk permanent aan de orde en is zelfs meerdere keren per jaar acuut.

Elk beleidsdomein moet tot een lijst van af te bouwen activiteiten komen. In de loop van januari bleek dat er nog maar drie beleidsdomeinen hun kerntakenplannen ingeleverd hadden. Mijn vraag is ingediend eind februari. Intussen zijn we zes weken verder en zou men kunnen verwachten dat de resterende kerntakenplannen afgewerkt en ingediend zijn.

Minister-president, werden alle kerntakenplannen inmiddels ingediend? Zo niet, wat zijn de redenen daartoe en binnen welke termijn zullen alle plannen klaar zijn? Welke problemen worden als verklaring ingeroepen? Ik heb gezegd dat ik er begrip voor heb dat 1 januari te ambitieus was, maar intussen zijn we meer dan twee maanden verder.

Minister-president, kunt u al enige toelichting geven over de krachtlijnen van die plannen? Bevat elk plan daadwerkelijk een lijst van af te bouwen activiteiten? Kan al een indicatie gegeven worden van de mogelijke besparingen die door de voorgestelde afbouw van activiteiten zullen worden gegenereerd? Welk verder gevolg zal worden gegeven aan de ingediende plannen? Is het de bedoeling dat deze in één allesomvattend plan worden gegoten? Zo ja, binnen wel tijdsbestek zal dit gebeuren?

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Voorzitter, minister-president, collega's, ik heb daarover ook een aantal vragen gesteld. Ik heb aan alle ministers schriftelijk de vraag gesteld of ik het kerntakenplan van de agentschappen of de administraties die onder hun bevoegdheid ressorteren, zou kunnen krijgen. Ik heb boudweg het antwoord gekregen dat de minister-president hierop gecoördineerd zal antwoorden.

Minister-president, ik herhaal dus mijn vraag: kan het parlement de kerntakenplannen ter inzage krijgen? Kunnen wij hierover dan een debat voeren? Hoe gaan we dat aanpakken? U zult het met mij eens zijn dat de organisatie van de administratie, zeker als het gaat over welke taken de overheid verder gaat uitvoeren en welke niet, bij uitstek in het parlement zou moeten worden besproken. We zouden ook graag de criteria kennen op basis waarvan u bepaalde beslissingen neemt. Ik zou dus graag van u horen wanneer we de kerntakenplannen ter inzage krijgen en hoe we het debat daarover kunnen organiseren.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, het is zo dat we nog altijd in de fase zijn van het werkoverleg tussen de administratie en de

politiek. Ik denk inderdaad dat we een onderschatting hebben gemaakt van de termijn die nodig was. We dachten tegen 1 januari alles binnen te hebben. Dat was niet zo. Er zijn nog werkstukken die ontbreken. Bijvoorbeeld Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) heeft zijn huiswerk nog niet gemaakt.

We zijn er ook te veel van uitgegaan dat dit uitsluitend een verantwoordelijkheid was van de leidend ambtenaar. We hebben vastgesteld dat dit echt moet leiden tot een dialoog met de politiek omdat het ook gaat over keuzes. De afstemming en de dialoog zijn nog bezig. We hebben er op het voorzitterscollege een eerste keer over gepraat. Ik heb toen gezegd dat ik toch wel wat ontgoocheld was in wat ingediend was als werkstukken. Er is een zeer ongelijke kwaliteit. Ik ging ervan uit dat er op een gecoördineerde manier zou worden gewerkt. Dat was niet zo. Er waren bepaalde entiteiten die wel een werkstuk maakten, andere hadden het nog niet klaar.

Op dit ogenblik is elke minister in overleg met de administratie om te komen tot meer gedragen en uitgewerkte voorstellen. Het is ook de bedoeling om te komen tot – ook al is het niet een totale kerntakenoefening voor de hele overheid – een kader waarin wordt gewerkt zodat een beetje op een gelijkaardige manier te werk wordt gegaan. We zullen daarover overleg hebben met het voorzitterscollege dat moet uitmonden in een globaal kader. Ik zal dan het globale kader aan het parlement medelen omdat het kader de richting zal aangeven. Maar de kerntakenplannen zelf zijn dus nog niet af.

We spreken af om klaar te zijn tegen 30 juni, met een toetsing aan gewenste resultaten en aan maatschappelijke effecten. We hebben gevraagd dat er dan contacten zouden zijn met doelgroepen, belanghebbenden en stakeholders zodat er de regering een beslissing kan nemen over het geheel van de kerntaken, ook al is het niet de bedoeling om een kerntakenoefening voor de totale Vlaamse overheid te maken.

Er zijn instructies gegeven om te komen tot een methodiek, tot principes. We hebben een sjabloon bezorgd waarbij een van de rubrieken een lijst van af te bouwen processen was, maar evengoed waren er rubrieken met betrekking tot kerntaken die moesten worden behouden of die eventueel zelfs moesten worden versterkt of die voorwerp moesten zijn van nieuwe taken.

We zijn dus niet rond. We hebben het onderschat. Het is ook zo dat de timing van oplevering zeer ongelijk was, evenals de kwaliteit van oplevering. Het is de bedoeling om nu in een eerste fase een globaal kader af te spreken met het voorzitterscollege en om ervoor te zorgen dat iedereen akkoord gaat om tegen 30 juni de tweede fase ook afgewerkt te krijgen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, ik hoor toch enige ontgoocheling in uw stem omdat een aantal zaken niet gelopen zijn zoals was gehoopt. Er is ongelijke kwaliteit, de timing is niet gehaald, er is onduidelijkheid over de methodiek in de rubrieken. Ik neem er akte van.

Ik begrijp dat er een bijsturing gebeurt, in de zin dat de timing wordt veranderd, maar dat er deze keer een duidelijkere opdracht wordt meegegeven. Als er een sjabloon is en er duidelijke rubrieken zijn, hoop ik dat deze keer wel het beoogde doel wordt gehaald.

Wat ik ook heb gehoord, is dat men de maatschappelijke effecten mee in kaart zal brengen. Dat vind ik erg belangrijk. Ik weet niet of dat ook zo duidelijk werd verwoord in de oorspronkelijke opdracht, maar ik hoor nu dat dat heel duidelijk

de bedoeling is en dat de stakeholders en de doelgroepen mee worden betrokken. Dan gaat men dus al verder dan een louter administratieve oefening.

Het is bij uitstek een zaak waarbij de politiek betrokken is. Dat heeft mevrouw Lieten ook gezegd en het is beaamd door de minister-president. Het is geen louter administratieve, ambtelijke zaak. Men kan van alles voorbereiden, maar het is politiek van het hoogste belang als het gaat over de organisatie van onze eigen winkel, onze Vlaamse samenleving.

Ik begrijp dat na een eerste aanzet die niet de verhoopte vruchten heeft afgeworpen, het project nu terug op de rails staat, dat men het breed genoeg wil aanpakken en dat u, minister-president, ons belooft om het kader mee te delen aan het parlement wanneer dit is afgesproken met het voorzitterscollege. Ik hoop dat dit dan ook gebeurt. De volgende maanden zal ik zeker terugkomen op dit dossier. Ik begrijp dat de volgende deadline 30 juni is, met dien verstande dat vooraf het kader wordt meegedeeld.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Minister-president, ik dank u voor de informatie. Het is inderdaad geen gemakkelijke oefening. De diensten van de overheid zijn zeer divers. Het is dus niet zo gemakkelijk om het voor iedereen in hetzelfde keurslijf te doen. Het zal belangrijk zijn om duidelijk van de regering te horen welke criteria zij zelf naar voren heeft geschoven om te weten wat een kerntaak is en wat niet.

Ik wil duidelijkheid vragen over de organisatie van het debat hier. Zoals de heer Kennes zegt, heb ik ook begrepen dat er eerst een afspraak komt met het voorzitterscollege over de methodiek. Wanneer verwacht u dat u daarover een afspraak zult hebben? Kunnen wij dan onmiddellijk die methodiek krijgen? We moeten afspreken of we iedere vakminister daarover zullen ondervragen of eerst verder het debat met u zullen voeren. Kunnen we dan een gesprek voeren over die methodiek, de keuzes en de criteria die de regering daarin naar voren schuift?

Wanneer gaan de administraties in overleg met de stakeholders? Is dat vóór 30 juni of nadien? Ik ga ervan uit dat, wanneer zij in overleg gaan met de stakeholders, een belangrijke stakeholder, namelijk het parlement, zeker mee in die dialoog worden betrokken.

Hoe kunnen we dat organiseren qua timing? Minister-president, ik kijk vooral naar u. U moet aangeven wat voor u haalbaar is. Ik denk dat het goed is dat we daarover concrete afspraken maken. Dan moeten we alle vakministers daarover niet meer ondervragen en is het duidelijk hoe we dat debat hier organiseren.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, die maatschappelijke effecten zaten van meet af aan in het opzet. Er waren twee fases: 1 januari en 30 juni.

In de fase tot 30 juni moesten die maatschappelijke effecten en de dialogen met de stakeholders gebeuren. We zijn niet klaar, maar hebben toch besloten die datum van 30 juni aan te houden, zodat fases één en twee wat door elkaar zullen lopen.

Ik neem aan dat u die stukken hebt. Er is een mededeling geweest van de Vlaamse Regering waarin die methodiek staat. U kunt die ook terugvinden. Ik ken de precieze datum niet. Ik denk dat het 19 september 2014 is. U kunt die mededeling terugvinden. Voor de rest verwijs ik naar mijn beleidsnota waarin ook

al staat dat in de tweede fase, tot 30 juni, die maatschappelijke effecten in rekening moeten worden gebracht.

Mevrouw Lieten, op 13 maart zullen we een nieuwe dialoog voeren met het voorzitterscollege, met de bedoeling om tot dat globaal kader te komen. We kunnen u dat bezorgen, net zoals die mededeling. Ik zeg niet dat dit rond zal zijn op 13 maart. Het zou ook kunnen dat we zeggen dat er nog wat verfijning moet gebeuren. Reken mij dus niet af op die datum. Het kan misschien acht, tien of veertien dagen langer duren, als we bepaalde zaken nog moeten verfijnen. We zullen zien wat het resultaat is van het gesprek. In elk geval zullen we dan een globaal kader hebben dat kan worden bezorgd.

Wat mij betreft, kan het parlement er als stakeholder ook bij worden betrokken. Misschien moet het Bureau bekijken hoe dat het best wordt aangepakt. Ik denk dat het het best commissie per commissie zou zijn dat de minister met zijn of haar leidend ambtenaar komt. We moeten het niet allemaal samen doen. Het heeft niet veel zin om in de commissie Algemeen Beleid over de kerntaken mobiliteit te spreken. Dat moeten we nog bekijken.

Het is de bedoeling om het af te ronden tegen 30 juni. Op het moment dat er een stap verder is gezet en dat de kerntaken en plannen aan de hand van dat globaal kader in ontwerp klaar zijn, kan die dialoog gebeuren. Ik denk dat het het best zou zijn om dan een dialoog in het parlement te organiseren, misschien op een gestructureerde manier. Dat kan allicht worden meegenomen in het Bureau.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, het laatste antwoord van de minister heeft nog iets verduidelijkt voor mij. Ik had uit zijn eerste antwoord begrepen dat men eind december, begin januari, toen men vaststelde dat de oefening niet rond was geraakt, een nieuw sjabloon had uitgewerkt, met nieuwe rubrieken enzovoort. Maar eigenlijk blijft het oorspronkelijke sjabloon, van 19 september, gelden. (*Minister-president Geert Bourgeois knikt instemmend*)

Ik had begrepen dat er een nieuw initiatief was van het voorzitterscollege, maar het kader blijft dus dat van september.

Minister-president Geert Bourgeois: Er komt wel een nieuw kader. Het eerste was meer instrumenteel, nu proberen we beleidsmatig te prioriteren en klemtonen te leggen in dat kader. We moeten afwachten of die oefening lukt, want er moet daarover nog een voorstel komen van het college.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik had dat verkeerd begrepen, maar nu is het helder.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Minister-president, ik dank u voor uw engagement om het parlement de kans te bieden om daarover van gedachten te kunnen wisselen. Ik zal mijn fractie vragen om dat op het Bureau te agenderen. Dan kunnen de verschillende fractieleiders afspreken hoe we dat het best en het meest logisch doen.

Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de una-viaclausule in de Vlaamse Codex Fiscaliteit
– 1408 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister, ik heb mijn vraag ingediend in navolging van de suggestie van de commissievoorzitter van vorige week om een vraag om uitleg in te dienen ter opvolging van de problemen omtrent de una-viaclausule in de Codex Fiscaliteit.

Er is een uitspraak van het Grondwettelijk Hof dat er een potentieel probleem is met de non-bis-in-idemregel. Tijdens de discussie in de commissievergadering van 2 december 2014 beaamde u, na opmerkingen van de heer Lantmeeters en mezelf, dat er een oplossing moest worden uitgewerkt voor de letterlijke overname van federale wetgeving die grondwettelijke problemen oplevert. U hebt er zich toen toe geëngageerd om een oplossing te bieden. Hoe ver staat men intussen met die mogelijke oplossing?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ook ik verwijs terug naar de commissievergadering van 2 december. Ik wil enerzijds de nadruk leggen op de inhoud, en anderzijds op de timing. Ik verwijs naar het artikel 3.18.0.0.1, dat heel duidelijk zegt: "Zonder afbreuk te doen aan de geldigheid van de bestuurs- of gerechtelijke handelingen verricht met het oog op de vestiging of de invordering van de belastingschuld, worden de opeisbaarheid van de fiscale geldboeten en het verloop van de verjaring van de vordering tot voldoening geschorst wanneer het openbaar ministerie de strafvordering overeenkomstig artikel 3.15.1.0.1 uitoefent." Ik leg de nadruk op de woorden 'opeisbaarheid' en 'schorsing'.

Ik verwijs ook naar het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 april 2014. Dat werd uitgesproken naar aanleiding van een vordering tot vernietiging van bepaalde artikelen van de wet van 20 april 2012 omtrent de una-viaclausule. Dat arrest is zeer belangrijk. Het zegt dat bepaalde artikelen vernietigd worden. We spreken hier over federale wetgeving. De vernietiging is er gekomen omdat de opeisbaarheid geschorst werd. En laat het nu net dat artikel zijn dat destijds op federaal niveau werd opgesteld en dat in onze Vlaamse wetgeving terecht is gekomen. We spreken dus opnieuw over een schorsing van de opeisbaarheid. Er worden boeten uitgesproken, daarna onderzoekt de procureur of de zaken zwaarwichtig genoeg zijn om een strafrechtelijk onderzoek in te stellen, en zolang de procureur over zijn zaak nadenkt, wordt de opeisbaarheid van de boete geschorst.

Dat is zeer gevaarlijk. Als iemand met dit artikel opnieuw naar het Grondwettelijk Hof stapt, is de kans reëel dat het Grondwettelijk Hof opnieuw overgaat tot vernietiging. Er mag geen boete worden uitgesproken voordat de procureur zijn werk doet. Administratie en parket moeten dus afzonderlijk van elkaar te werk gaan. Er kan geen boete uitgesproken worden zolang het parket geen beslissing heeft genomen.

Op 2 december heb ik daar heel uitdrukkelijk de nadruk op gelegd. Collega Bertels is mij daarin gevolgd. Ik heb namens onze fractie onmiddellijk onze hulp aangeboden, minister, om een oplossing voor dit probleem te vinden. Ik heb in januari een voorstel van tekst overgemaakt aan uw kabinet om hieraan te

verhelpen, om eventueel over te gaan tot het opstellen van een hersteldecreet. Op dit ogenblik ben ik nog wachtende. Ik heb er zelf niets meer van gehoord. Ik blijf aandringen dat dit zo snel als mogelijk gebeurt, want zolang deze tekst bestaat, lopen we het gevaar dat iemand er verdere stappen mee onderneemt en dat iemand die met een boete geconfronteerd wordt, zich daar weinig van aantrekt, omdat hij kan zorgen voor de vernietiging van dat artikel, zodat ook de boete vernietigd wordt.

Ik wil u met aandrang vragen om zo snel mogelijk werk te maken van deze zaak. Ik wil u met aandrang vragen om de tekst die ik u heb overgemaakt om dit te herstellen, te gebruiken en die niet te veranderen. Want zodra hij veranderd wordt, is niet alleen mijn werk voor niets geweest, maar vrees ik dat wij opnieuw met problemen geconfronteerd kunnen worden.

Waar wachten we op dit ogenblik op, minister? Kunnen we er alstublieft werk van maken om deze anomalie in onze decreetgeving zo spoedig mogelijk te verhelpen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Collega's, voor alle duidelijkheid geef ik nog even de voorgeschiedenis mee. Het una-viaprincipe in de vervolging van de overtreding van de fiscale wetgeving werd door de federale overheid ingevoerd bij wet van 20 september 2012. Het is die federale wet, of toch alleszins enkele artikelen ervan, die door het Grondwettelijk Hof op 3 april 2014 vernietigd zijn vanwege de schending van het non-bis-in-idemprincipe.

De federale wet van 2012 bracht een aantal wijzigingen aan aan het Federale Wetboek van de Inkomstenbelasting 1992. Het klopt dat bij de opmaak van de Vlaamse Codex Fiscaliteit in 2013, dus nog voor het arrest van het Grondwettelijk Hof, een aantal van die bepalingen werden overgenomen, maar het zijn de federale bepalingen die vernietigd zijn door het arrest van het Grondwettelijk Hof op 3 april 2014, en niet de bepalingen uit de Vlaamse Codex.

Bovendien heeft de federale wetgever op dit ogenblik nog niet aan het arrest geremedieerd. Er is daar met andere woorden nog geen nieuwe regelgeving, terwijl de federale administratie wel veel meer met die problematiek geconfronteerd wordt dan de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL). Dat neemt niet weg dat wij ook de problematiek moeten oplossen. Er is inderdaad een voorstel van u gekomen aan de administratie, mijnheer Lantmeeters, maar dat zou nog niet 100 procent juridisch sluitend zijn. Dat is geen verwijt, want het is bijzonder complexe materie. Er is een bijzonder goede voorzet gegeven, alleen zijn we er nog niet volledig uit of het een volledige oplossing is voor het Grondwettelijk Hof.

Weet wel dat ik op uw voorstel voortwerk. Ik hoop dat men er op een bepaald moment ook volledig uit raakt. De voorzet was in elk geval bijzonder goed, maar het zou goed zijn dat als we een aanpassing doen, die ineens ook helemaal de toets doorstaat.

We zijn op dit ogenblik bezig met een samenbundeling van kleine remediërende maatregelen, die we tijdens de opstartfase van deze nieuwe, uitgebreide Codex Vlaamse Fiscaliteit hebben gedetecteerd, vaak samen met het notariaat. We zitten met een nieuwe codex, we zitten met veel extra bevoegdheden. We zullen dus wellicht nog heel vaak zaken tegenkomen waar we niet aan gedacht hebben en waar we nog overleg over moeten plegen met het federale niveau. We hebben daar in deze commissie al een aantal goede debatten over gehad.

We kiezen nu voor een samenbundeling van een hele reeks kleine aanpassingen, waarmee ik op korte termijn naar de Vlaamse Regering hoop te kunnen gaan en vervolgens naar dit parlement.

Ik heb mij hiertoe geëngageerd, en dat engagement blijft, omdat we ook nog met andere zaken zitten. Onlangs hebben we hier nog het debat over de stiefkleinkinderen gehad, waarbij gezegd is dat we naar meer duidelijkheid moeten gaan.

Het is dus nog niet rond, maar we blijven ermee bezig, en ik hoop het op korte termijn te kunnen afsluiten.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister, bedankt dat uw engagement staande blijft. Natuurlijk ben ik nu wel benieuwd naar de inhoudelijke voorstellen die circuleren. U zei dat u nog niet 100 procent zeker bent dat het voorstel de toets volledig kan doorstaan. Het is mij echter niet duidelijk of het dan om een inhoudelijk probleem gaat of niet. Ik zal moeten wachten op de teksten, om te zien of de beginselen, zoals ze oorspronkelijke zijn neergeschreven, gehandhaafd worden.

Minister Annemie Turtelboom: De tekst van de heer Lantmeeters is bijzonder goed. VLABEL bekijkt die nu nog. Bij zulke zaken zit de duivel soms in de details.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Ik ben vereerd met de opmerking dat mijn tekst bijzonder goed is. Daar ben ik heel tevreden mee.

Ik heb in het verleden al een paar vragen om uitleg gesteld over correcties in de Vlaamse Codex. Ik heb vandaag nog drie vragen daaromtrent op de agenda staan, en ook in de loop van volgende week zal ik nog een vraag om uitleg stellen over een verbetering of verduidelijking in de Vlaamse Codex. Zowel op het punt van de 'verhelping' van de una via, als wat de andere zaken betreft, staat onze fractie volledig open voor een bespreking op voorhand. Ik heb er geen enkel probleem mee om niet te wachten tot de zaak in commissie wordt behandeld, maar proactief te handelen. Er zijn heel wat opmerkingen geweest in het verleden. Die komen nog altijd naar boven.

Ik blijf mijn voorstel gestand doen. Als u mij, onze fractie of anderen daarvoor uitnodigt, ga ik daar graag op in om alle problemen ineens te verhelpen. Maar dan moeten we daar concrete afspraken rond maken qua timing, zodat we een volledige inventaris kunnen maken van wat volgens ons voor verbetering vatbaar is en wat volgens u voor verbetering vatbaar is. Dan kunnen we concrete oplossingen bieden en hoeven we het niet naar de Griekse kalenden te verwijzen, want anders vrees ik dat we in de toekomst opnieuw met knip- en plakwerk zullen zitten, en dat wil ik ten koste van alles vermijden.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Wij zouden heel graag nog voor de paasvakantie een eerste keer naar de regering gaan. Ik heb er geen enkel probleem mee om daar op voorhand een overleg rond te hebben. Het is vaak een techniciteit die uitgeklaard moet worden. Vaak gaat het niet over de inhoud, maar gewoon over de bevoegdheidsverdelingen, die inherent verbonden zijn aan de gevolgen van de zesde staatshervorming.

We hebben al een paar keer het debat over de rullingdienst gehad. Dat zijn soms zaken die naar boven komen nadat je een grote hervorming hebt gedaan, wat die zesde staatshervorming toch wel is. Dan kom je soms op zaken uit waarvan je denkt...

De zaken die moeten worden uitgeklaard, zijn eigenlijk gewoon zaken waarvan je moet bekijken waar de bevoegdheidsverdeling zit tussen de twee niveaus. Dat is vaak hyperspecialistenwerk na deze zesde staatshervorming. (*Opmerkingen van de heer Jos Lantmeeters*)

Ik ken toch al wat voorbeelden in de fiscaliteit waarvan ik denk dat de lijnen nog scherper zouden kunnen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de territoriaal bevoegde rechtbanken inzake regionale belastingen – 1348 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, minister, dit is een van de vragen die ik daarnet heb aangekondigd met het oog op duidelijkheid. Minister, vanuit uw verleden als minister van Justitie weet u zeker dat er fiscale rechtbanken van eerste aanleg zijn in het Vlaamse Gewest in Gent, Antwerpen, Brugge, Leuven en Hasselt. Die rechtbanken behandelen alle discussies omtrent de onroerende voorheffing.

U kent vanzelfsprekend artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek dat zegt: "Ieder geschil betreffende de toepassing van een belastingwet staat ter kennisneming van de rechter die zitting houdt ter zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied het kantoor gelegen is waar de belasting is of moet worden geïnd (...)."

Tot 1 januari 2015 was dat vanzelfsprekend geen enkel probleem. Toen werden de belastingen geïnd op andere plaatsen dan waar ze nu worden geïnd. Nu gebeurt dat in Aalst.

U kent de beslissing van de administrateur-generaal met betrekking tot de hernieuwde indeling van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) van 24 december 2014. Volgens mij zou dit een effect kunnen hebben op de territoriale toewijzing van de fiscale geschillen. Het gevaar bestaat immers dat op dit ogenblik de concentratie van de Vlaamse Belastingdienst in Aalst en de inning aldaar, tot gevolg zou hebben dat in het vervolg alle belastinggeschillen in Gent moeten worden behandeld. Dat betekent enerzijds een enorme werklast voor het hof van beroep en de rechtbanken van Gent, en anderzijds is dat een probleem voor mensen die van verder moeten komen. Iemand van Kinrooi zal naar Oost-Vlaanderen moeten om zijn zaak te gaan bepleiten.

Minister, hebt u bij het uitwerken van het nieuwe organigram van VLABEL rekening gehouden met de impact op de toewijzing van fiscale geschillen aan de territoriaal bevoegde rechtbanken van eerste aanleg? Welke inschatting maakt u over de eventuele verschuivingen van werklast tussen de rechtbanken en hoven van beroep door de centrale organisatie van VLABEL? Welk is volgens de nieuwe organisatiestructuur van VLABEL de feitelijk territoriale bevoegde rechtbank voor geschillen inzake de vestiging en inning van de erfbelasting en registratiebelastingen?

Om een verdere concentratie van geschillen tegen te gaan, bent u van mening dat er een aanpassing moet komen van artikel 632 van het Gerechtelijk

Wetboek? Indien dit het geval zou zijn, hebt u daaromtrent al contact gehad met uw federale collega, de minister van Justitie, om die eventuele wijziging te bepleiten?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Zoals we reeds eerder in deze commissie uitvoerig hebben toegelicht, werd naar aanleiding van de overname op 1 januari van dit jaar, de inning van de registratie- en erfbelasting grondig hervormd en afgestemd op de werkprocessen bij de Vlaamse Belastingdienst. De Vlaamse Belastingdienst heeft er bewust voor gekozen de bedoelde belastingen te hervormen naar kohierbelastingen. Deze hervorming maakt immers een centrale inning en invordering en een efficiëntere aansturing van de administratieve werkprocessen mogelijk. De Vlaamse Belastingdienst heeft er met andere woorden voor geopteerd de inning van de registratie- en erfbelasting af te stemmen op de eigen gekende werkprocessen waarvan de degelijkheid is aangetoond.

De gekozen methode van inning en invordering vormt immers de corebusiness van de Vlaamse Belastingdienst. Kopieer je louter de werkprocessen van de FOD Financiën, dan kun je nooit tot een nieuw performant geheel komen. Het organogrambesluit van de Vlaamse Belastingdienst moest daartoe worden aangepast. Daarbij werd enkel een goede interne werking beoogd.

– De heer Peter Van Rompuy treedt als voorzitter op.

Het artikel uit het organogrambesluit dat u citeert, is net toegevoegd om elke twijfel omtrent deze organisatie formeel uit te sluiten. Vanzelfsprekend komt dit de rechtszekerheid ten goede.

Ik kan u dus bevestigen dat het Organogrambesluit van 24 december 2014 van de administrateur-generaal tot een hernieuwde indeling van de Vlaamse Belastingdienst en subentiteiten en tot vaststelling van het organogram een effect heeft op de territoriale toewijzing van de fiscale geschillen inzake erf- en registratiebelasting. Aangezien deze belastingen geïnd worden in Aalst, zoals ook vermeld staat in artikel 11 van het organogrambesluit, is overeenkomstig artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek de rechtbank van eerste aanleg in Gent territoriaal bevoegd. Dit was al het geval voor de onroerende voorheffing en de cluster van de verkeersbelastingen, overeenkomstig het vroegere Organogrambesluit. Voor VLABEL is er hier dus niets nieuws onder de zon. Het is eigenlijk een voortzetting van de vroegere werkwijze.

Een territoriale centralisatie van de geschillenbehandeling voor de burgers en belastingplichtigen heeft wel belangrijke voordelen. De betrokken rechters zullen vertrouwd geraken met de materie, het bevordert de eenheid en stabiliteit in de rechtspraak en het komt zowel de belastingplichtige als de administratie ten goede.

In verband met de werkdruk, wil ik een aantal cijfers geven om die te plaatsen. VLABEL heeft van de FOD Financiën nog geen driehonderd historische dossiers overgenomen, die verspreid zitten over verschillende rechtbanken. Op basis van de historische cijfers wordt geraamd dat er jaarlijks ongeveer vijftig nieuwe geschillen ingeleid zullen worden voor de erf- en registratiebelasting samen. Daarbij moet rekening worden gehouden dat, in tegenstelling tot de vroegere regelgeving, de Vlaamse Codex Fiscaliteit vanaf 1 januari 2015 wel in een formele administratieve bezwaarprocedure voorziet zodat de instroom naar geschillen allicht nog beperkter zal zijn. Er wordt dus verwacht dat de impact op de werklust van de fiscale rechtbank in Gent miniem zal zijn.

De gecentraliseerde organisatie van de inning en de daarmee gepaard gaande concentratie van fiscale geschillen bij eenzelfde rechtbank, is bewust gekozen. Ik acht het dan niet onmiddellijk nodig om met de federale collega bevoegd voor Justitie artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek aan te passen. Op dit ogenblik maak ik die analyse niet.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Dat gaat inderdaad in de richting die ik vermoedde bij mij vraagstelling en waar ik ook van uitgegaan was, maar voor alle zekerheid heb ik die vraag toch moeten stellen.

Ik ga in ieder geval akkoord met uw redenering dat u een performant geheel organiseert wanneer u de inning van de belastingen centraal organiseert. Wij zijn de eersten om te bevestigen dat dat efficiënt zal gebeuren. Ik denk ook dat het gunstig zal zijn dat de volledige rechtspraak door een en dezelfde rechtbank gebeurt. Ik meen echter dat dat tweede argument, namelijk dat het goed is voor de rechtszekerheid dat alles wordt geconcentreerd bij de rechtbank van eerste aanleg van Gent, geen echt argument is, omdat er op dit ogenblik al fiscale rechtbanken zijn in de vijf provinciehoofdsteden. Deze redenering volhouden, zou eigenlijk willen zeggen dat op dit ogenblik het oplossen van geschillen omtrent belastingen niet efficiënt gebeurt.

Ik ben het wel met u eens dat er maar een beperkt aantal zaken zullen worden behandeld door de rechtbank van eerste aanleg in Gent. Misschien ben ik bij u aan het verkeerde adres en zult u zeggen dat ik het moet laten vragen door mijn federale collega's aan de overkant, maar ik blijf vragen om eventueel artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek te veranderen. Misschien kunt u of kunnen we samen voor een oplossing zorgen. Ik blijf zeggen dat de argumenten die u hebt aangehaald, misschien wel juiste argumenten zijn, maar ze zijn niet overtuigend genoeg om te zeggen dat iedereen in de toekomst maar moet gaan procederen in Gent.

Ik kan me niet akkoord verklaren met het feit dat iemand uit Limburg naar Gent moet gaan om daar zijn zaak te gaan bepleiten. Het zal voor die belastingplichtige sowieso al ernstige kosten met zich meebrengen om een advocaat in te schakelen die de verplaatsing naar Gent moet doen. Dat betekent dat mensen die van ver komen, zwaardere kosten zullen hebben om hun belangen te verdedigen. Ik denk dat er oplossingen zijn. Misschien kunnen er afdelingen worden opgericht of iets dergelijks. Ik weet niet in welke richting we moeten gaan, maar u moet minstens de mogelijkheid geven aan de belastingplichtige om zijn zaak te laten bepleiten op een plaats waar hij zijn successierechten indient.

Als iemand zijn successierechten indient in het lokaal kantoor in Veurne – ik weet niet of Veurne een afdeling heeft, maar ik geef maar een voorbeeld – zou hij eventueel naar de rechtbank van eerste aanleg van Brugge kunnen gaan. Als iemand zijn aangifte indient in Maasmechelen, zou hij naar Hasselt moeten kunnen gaan. Ik zou willen vragen om daar oplossingen aan te geven, want daar zal wrevel van komen. Aalst ligt niet centraal en Gent ligt zeker niet centraal. Ik zou willen vragen dat er rekening wordt gehouden met de rechten van de belastingplichtige en dat iedereen op gelijke wijze wordt behandeld. Mensen mogen niet worden afgeschrikt, wanneer ze overtuigd zijn van hun gelijk, om dat gelijk desnoods via de rechtbank af te dwingen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het is conform de manier waarop we andere geschillen bij andere belastingen die ook in Aalst zitten, behandelen. We proberen eigenlijk een stuk conformiteit en eenheid door te trekken.

U weet dat ik in dergelijke zaken altijd heel pragmatisch ben. Als blijkt dat we dit op een bepaald moment moeten bijsturen, dan kijk ik daar met een open vizier naar. Maar goed, bij de andere belastingen geldt het al van eind jaren negentig als ik me niet vergis. Er zijn tot nu toe geen problemen mee geweest. Om die reden hebben we ervoor geopteerd om hetzelfde systeem nu toe te passen.

Het is altijd een beetje monitoren en kijken of nieuwe regels die je invoert, de goede interpretatie zijn. U weet dat ik dat altijd met een open vizier bekijk. Op dit ogenblik zijn het geen recurrente belastingen. Onderschat de specialisatie toch niet. Ik kan niet in mijn vorige rol treden, maar dat is echt wel een van de pijlers van de justitiehervorming, dat als je centraliseert, je meer specialisatie hebt. Je moet wel opletten dat bij het centraliseren, de balans van de toegankelijkheid blijft. Daar ben ik het mee eens.

Laat het ons met open vizier samen opvolgen. We kennen bij de onroerende voorheffing sinds eind jaren negentig geen problemen. Om die reden hebben we hetzelfde systeem nu toegepast.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Ik wou nog het volgende zeggen. In verband met de onroerende voorheffing en de verkeersbelasting klopt het dat momenteel in Gent moet worden geprocedeerd. Ik kan me perfect voorstellen dat die materies slechts aanleiding geven tot een beperkt aantal, eerder principiële, procedures.

Ik geef een concreet voorbeeld. In de Vlaamse Codex Fiscaliteit is de bindende raming ingeschreven. U kent het arrest van het Arbitragehof – ik meen uit 1992 – dat stelt dat de overheid geen bindende raming mag opleggen omdat ze dan in de betrokken zaak rechter en partij is. We weten hoe dit kan worden opgelost en momenteel is de tekst van het decreet duidelijk.

Wanneer de administratie een bindende raming oplegt, dan bindt die alleen de administratie. De burger kan dan eventueel een procedure voor de rechtbank opstarten. Successierechten zijn iets totaal anders dan verkeersbelastingen. Ik kan me dan ook perfect voorstellen dat iemand het niet eens is met de schatting van de schatter van VLABEL, ongeacht of het om een onafhankelijke deskundige of iemand van VLABEL zelf gaat. Als de betrokken belastingplichtige uit Kinrooi komt, dan zou die van Kinrooi naar Gent moeten reizen om daar in de rechtbank te verklaren dat hij het niet eens is met de schatting die VLABEL oplegt en dat hij een andere deskundige wil. De rechtbank zal dan een andere deskundige aanstellen, maar ondertussen is de betrokken belastingplichtige zijn geld al kwijt omdat hij een advocaat van Kinrooi naar Gent heeft moeten sturen.

De belastingen die op dit ogenblik reeds ten grondslag liggen aan eventuele geschillen voor de rechtbank van eerste aanleg van Gent zijn volgens mij niet te vergelijken met de belastingen waarover die rechtbank zich binnenkort zal moeten uitspreken. Successierechten liggen zeer gevoelig bij de mensen en ze zullen zeker aanleiding geven tot procedures. We moeten nu reeds voorzien dat er problemen kunnen rijzen. Vandaar mijn vraag om hiermee in het voordeel van de belastingplichtige rekening te houden.

Minister Annemie Turtelboom: Nieuwe procedures moeten altijd goed worden opgevolgd. Vandaar mijn oproep om deze procedure met open vizier te bekijken. Ik doe dat alvast en ik weet dat u dat ook doet. We hebben om een heel aantal redenen voor de huidige procedure gekozen. Mocht blijken dat ze om een of andere reden niet kan worden toegepast in dergelijke dossiers, dan moeten we uiteraard bijsturen. Op dit moment hebben we echter nog geen indicaties in die zin.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het door VLABEL gehanteerde formulier met betrekking tot nalatenschap – 1361 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Van Rompuy

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, minister, mijn vraag gaat over een eenvoudiger probleem dan ik in mijn vorige vraag aankaartte. De vraag is vanuit de praktijk naar voren gekomen en ze gaat enkel en alleen over een aangifteformulier dat momenteel op de website van VLABEL kan worden geraadpleegd en moet worden ingevuld. Dat online contactformulier voor de aangifte van een nalatenschap is louter een fiscaal formulier. De enige bedoeling van de aangifte is te achterhalen hoeveel successierechten moeten worden betaald. Alle vragen wijzen ook in die richting.

Het aangifteformulier bevat echter een zeer gevaarlijke passage. Op pagina 6 moet de belastingplichtige aanklikken of de inkorting gevraagd werd of niet. Alle vragen op het formulier hebben een fiscaal gevolg; de inkorting vragen of niet heeft echter geen enkel fiscaal gevolg. Het is niet omdat inkorting wordt gevraagd dat minder of meer successierechten moeten worden betaald. Bepaalde rechtspraak stelt dat elk formulier dat wordt ingevuld met betrekking tot successierechten burgerrechtelijke gevolgen met zich kan brengen. Ik kan me perfect voorstellen dat mensen die met een overlijden worden geconfronteerd en binnen vier maanden de aangifte van nalatenschap moeten doen via dat onlineformulier, op dat ogenblik nog niet weten wat inkorting is of misschien wel weten wat het is, maar nog niet weten of ze die inkorting moeten invoeren of niet.

Het aanvinken van die vraag heeft echter burgerrechtelijke gevolgen. Wie aanvinkt dat hij geen inkorting vraagt, kan later op basis van dat antwoord in zijn rechten worden beknop.

Momenteel wordt vanuit de rechtspraak de oproep gelanceerd om die vraag niet in te vullen. Sommige mensen zullen dan ook niet op die gevaarlijke vraag antwoorden omdat ze hun rechten willen vrijwaren. Andere mensen zijn misschien nog geëmotioneerd of weten niet wat ze moeten doen; ze kunnen dan eventueel een verkeerd antwoord geven.

Minister, gaat u akkoord dat de vraag met betrekking tot de inkorting een louter juridische, en geen fiscale betekenis heeft? Bent u het ermee eens dat die vraag eigenlijk geen enkel gevolg heeft voor de berekening van de successierechten?

Indien u van oordeel bent dat er geen fiscale repercussies zijn, kunt u er dan mee instemmen dat die passage wordt verwijderd? Of zijn er redenen waarom u de betrokken vraag toch op het aangifteformulier wilt behouden?

Indien u meent dat de vraag niet kan worden geschrapt of gewijzigd, kunt u dan akkoord gaan met de toevoeging dat de genoemde vraag met betrekking tot de inkorting niet inhoudt dat de inkorting later niet meer kan worden gevraagd en dat het invullen van de keuzemogelijkheid geen rechtsgevolgen met zich brengt? Om welke redenen zou u de toevoeging eventueel niet opnemen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De inkorting die door de reservataire erfgenamen wordt gevraagd kan betrekking hebben op twee soorten giften: schenkingen onder levenden en legaten. De inkorting van legaten heeft wel degelijk een invloed op de berekening van de erfbelasting. Indien de inkorting werd gevraagd, worden de legatarissen bij die berekening immers belast op hun ingekorte legaat. Het ingekorte gedeelte wordt bij het belastbare aandeel van de betrokken reservataire erfgenaam geteld.

Het klopt dat de inkorting van schenkingen onder levenden geen invloed heeft op de berekening van de erfbelasting. Er moet echter uitzondering worden gemaakt voor schenkingen die op grond van een fictiebepaling van de fiscale wet als legaat worden beschouwd. Als dergelijke schenkingen worden ingekort, worden de fiscaal fictieve legatarissen belast over het ingekorte bedrag van het legaat en wordt het ingekorte gedeelte bij het belastbare aandeel van de betrokken reservataire erfgenaam geteld.

De vraag op het formulier met betrekking tot de inkorting is dus wel degelijk relevant voor de correcte berekening van de erfbelasting. De inkorting van legaten die het beschikbare deel overschrijden vindt niet van rechtswege plaats en moet door de reservataire erfgenamen worden gevraagd. De administratie kan de inkorting dus niet ambtshalve toepassen. De aangevers moeten dus in de aangifte vermelden of ze al dan niet inkorting van de legaten vragen. Indien de inkorting op het ogenblik van de indiening van de aangifte niet of nog niet werd aangevraagd, dan wordt de erfbelasting berekend zonder rekening te houden met de mogelijke inkorting. Dat belet niet dat de inkorting later nog kan worden aangevraagd. Gaat het om de inkorting van legaten of van schenkingen die fiscaal-fictief als een legaat worden beschouwd, dan heeft die latere inkorting repercussies op de berekening van de erfbelasting. De latere aanvraag van de inkorting wordt beschouwd als een nieuwe gebeurtenis, namelijk een verandering in de devolutie, die aanleiding geeft tot de indiening van een nieuwe aangifte en tot de herberekening van de erfbelasting, rekening houdend met de inkorting.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik kan er niet mee akkoord gaan want uw antwoord is tegenstrijdig.

Op het formulier zoals het nu op de website staat, wordt enkel gevraagd of de inkorting werd gevraagd of niet. Er wordt niet gevraagd van wie of voor hoeveel. Uit het invullen van die vraag kan dus geen eventuele wijziging in de berekening van de successierechten worden afgeleid.

Er is zelfs geen ruimte om toelichting te geven bij het antwoord. Het is dus onmogelijk dat er repercussies zijn voor de successierechten.

Indien later alsnog inkorting wordt gevraagd, dan moet een nieuwe aangifte worden gedaan en dan moet worden aangegeven dat de vorige aangifte niet correct was en nu door een nieuwe, juiste wordt vervangen. Dan blijkt immers dat de inkorting werd gevraagd en eventueel werd verkregen en dan zal de nieuwe legataris zich bekendmaken. Hij of zij zal dan worden gevraagd de successierechten te betalen. Uw antwoord is dus tegenstrijdig.

U zegt dat het antwoord gevolgen heeft met betrekking tot de successierechten. Dat kan niet, want mocht dat zo zijn, dan kan de aangifte later ook niet meer worden gewijzigd. Door het feit dat later een nieuwe aangifte zal worden gedaan, wordt het antwoord op de eerste vraag met betrekking tot de inkorting overruled. Dat is niet nodig. Indien de inkorting later wordt gevraagd, zal een nieuwe aangifte worden gedaan. Het eerste aangifteformulier heeft dan geen rechtsgevolgen.

U antwoordt dus eigenlijk dat u de vraag behoudt. Ik vraag dat aan het aangifteformulier wordt toegevoegd dat het beantwoorden van de desbetreffende vraag geen juridische gevolgen met zich zal brengen en dat in de toekomst steeds de inkorting alsnog zal kunnen worden gevraagd. Er zijn mensen die een fout maken door die vraag in te vullen, omdat ze niet weten wat inkorting is of omdat ze later tot de vaststelling komen dat ze toch nog inkorting moeten vragen, terwijl ze niet wisten dat ze dat konden doen.

Minister Annemie Turtelboom: In het handboek Successierechten 2012-2013 van Decuyper en Ruysseveldt staat: "Indien de erfenisaangifte geen melding nopens de inkorting bevat, moet de ontvanger hieromtrent het standpunt der erfgenamen vragen." Dat gaat over uw opmerking dat het formulier een vraag bevat met betrekking tot de inkorting, maar dat hieraan geen bedrag kan worden toegevoegd.

Ik citeer verder: "Indien de erfgenamen in de erfenisaangifte vermelden dat een inkorting gebeurde, zijn ze hierdoor definitief gebonden en een latere wijziging zal als een overdracht onder levenden beschouwd worden waarop in principe registratierechten verschuldigd zijn. Noteren we terloops dat de fiscus geen genoegen kan nemen met inkortingen die niet overeenkomstig de burgerlijke wet zijn verricht". Dat is ook wel logisch. Dus sowieso moet worden gevraagd of een inkorting is gebeurd of niet en eigenlijk moet de belastingplichtige dat ook meedelen.

Ik wil onderzoeken of het een optie is om het bedrag, of beter gezegd de toevoeging waarnaar u verwijst, op het aangifteformulier te vermelden.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, u verwijst naar professor Ruysseveldt. Hij beweert nu net dat het antwoord rechtsgevolgen met zich brengt. Als de belastingplichtige aangeeft dat geen inkorting werd gevraagd, dan doet hij volgens professor Ruysseveldt definitief afstand van zijn recht om alsnog inkorting aan te vragen, zelfs indien later blijkt dat hij te weinig heeft gekregen uit de nalatenschap. Soms komt het reservataire gedeelte van een nalatenschap pas naderhand vast te staan en blijkt daarbij dat de belastingplichtige inkorting had moeten vragen. Hij heeft zijn aangifteformulier echter reeds onder tijdsdruk ingevuld en die aangifte heeft rechtsgevolgen.

Minister Annemie Turtelboom: Ik stel voor dat we zeker nagaan of aanpassingen kunnen of moeten gebeuren en of alles in overeenstemming is met de wetgeving.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de schulden van de erflater in de Vlaamse Codex Fiscaliteit – 1391 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Van Rompuy

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Mijn vraag om uitleg gaat over artikel 2.7.3.4.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Een bekend professor van wie u daarnet de naam hebt uitgesproken, is van oordeel dat de vraag die ik hier stel correct is.

Dat artikel stelt : "De schulden van de erflater die op de dag van het overlijden bestaan, worden forfaitair bepaald op 1500 euro, met uitzondering van de schulden die specifiek zijn aangegaan om onroerende goederen te verwerven of te behouden. Het bedrag van de begrafenis-kosten wordt forfaitair bepaald op 6000 euro." Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd.

Door het feit dat er in de decreettekst heel duidelijk 'schulden van de erflater' staat, is het de vraag of de schulden van de huwgemeenschap kunnen worden meegerekend. Ik zei daarnet dat er wat onduidelijkheden zijn in de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Wij willen onze medewerking verlenen om tegemoet te komen aan onduidelijkheden. De genoemde professor is van oordeel dat op dit vlak de schulden van de erflater niet de schulden van de huwgemeenschap zijn. Men is van oordeel dat mensen die gehuwd zijn onder een 'algeheelheid' van gemeenschap benadeeld worden ondanks het feit dat de huwgemeenschap ontbonden is. Want ondanks het feit dat de huwgemeenschap ontbonden is, blijven de schulden eigen aan de erflater.

Minister, kunt u akkoord gaan met de interpretatie dat de omschrijving 'de schulden van erflater' zoals omschreven in artikel 2.7.3.4.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit onder andere met betrekking tot "de schulden die specifiek zijn aangegaan om onroerende goederen te verwerven of te behouden", maar ook met betrekking tot de andere schulden, enkel betrekking heeft op de eigen schulden van de erflater, en niet op de schulden van de huwgemeenschap?

Op welke wijze kunnen volgens u de schulden van de huwgemeenschap in het kader van hetzelfde artikel worden aangegeven in de aangifte van de successie-rechten?

Op welke wijze zult u er zorg voor dragen dat er geen nadelige gevolgen ontstaan voor de nalatenschappen van erflaters die gehuwd zijn onder een stelsel met een algehele gemeenschap dan wel met een welbepaalde gemeenschap?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik kan akkoord gaan met de interpretatie dat onder de schulden van de erflater enkel de eigen schulden van de erflater en niet de schulden van de huwgemeenschap moeten worden begrepen. Het was bij de opmaak van deze nieuwe bepaling niet de bedoeling om de keuze van het forfait te beperken tot de eigen schulden.

In overleg met het notariaat was mijn administratie ook al tot het besluit gekomen dat de huidige formulering van het bewuste artikel het initiële doel niet integraal bereikt en dat het dus moet worden aangepast. Dat is dus wat ik daarnet zei: bij een nieuwe codex kom je af en toe, en cours de route, zaken tegen die moeten worden verfijnd.

We hebben voor deze aanpassing trouwens al een tekstvoorstel klaar. Het zal deel uitmaken van het aanpassingsdecreet Vlaamse Codex Fiscaliteit. Intussen zal er voor de schulden van huwgemeenschap niet voor het forfait kunnen worden gekozen, maar zullen de werkelijke schulden moeten worden aangegeven en bewezen. Die gemeenschappelijke schulden worden dan wel bijkomend voor een werkelijk bedrag in rekening gebracht.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was het te vrezen antwoord – als ik het zo mag zeggen –, maar ik ben blij dat u zult verhelpen aan die anomalie. We wachten met gerust gemoed af.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de fiscale aftrek van een tweede woning – 1411 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Van Rompuy

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a): Minister, aangezien het onderwerp ondertussen al uitvoerig in de pers aan bod is gekomen, kan ik eigenlijk kort zijn. Het zal u niet ontgaan zijn dat gisteren heel wat pers heeft bericht over het feit dat het bij de overheveling van de woonbonus hier en daar wat mank is gelopen.

Vorige week of twee weken geleden heb ik in deze commissie aangekaart dat er eigenlijk een belangrijke onrechtvaardigheid bestaat ten aanzien van eenoudergezinnen en alleenstaanden voor wat betreft de woonbonus. Nu blijkt ook dat de fiscale aftrek voor een eerste en eigen woning heel wat lager komt te liggen door de hervorming van de woonbonus dan het geval is voor een tweede woning.

Nu, u hebt de berichten gezien. Het komt er eigenlijk op neer dat iemand die leent om een tweede huis te kopen en vervolgens te verhuren, een groter voordeel heeft dan iemand, een jonge starter of jong koppel, die leent om zijn eigen huis te kopen of te bouwen.

Minister, er wordt zelfs een citaat gebruikt van een belastingcontroleur die zegt: "Ik zie geregeld belastingplichtigen die vijf huizen verhuren en amper belast worden op de huurinkomsten omdat ze hun kadastrale inkomen voor een groot stuk neutraliseren met de intrest die ze betalen op hun leningen, terwijl het voor een werknemer die amper iets overhoudt van 100 euro loonsverhoging toch niet normaal is dat, als die verhuurder zijn huur optrekt met 100 euro, hij dat bedrag zo goed als netto ontvangt."

Minister, het is eigenlijk een heel simpele vraag. Vindt u het normaal dat die fiscale aftrek voor de tweede woning groter is dan voor een jong koppel of starters die lenen voor een eerste woning? Minister, het lijkt een mantra te worden dat wie het al moeilijk heeft, het nog moeilijker wordt gemaakt door deze regering en dat wie al heeft, nog meer krijgt. Minister, ik denk dat het een nieuw voorbeeld is van dat mantra.

Minister, bent u er zich van bewust dat er een belangrijke discrepantie is ontstaan met de overdracht en de hervorming van die bonus? Vindt u het normaal dat dat op die manier gebeurt?

Ik heb in uw beleidsnota gelezen dat u de bestaande ondersteuningssystemen maximaal zult integreren zodat de inspanningen die gebeuren, de tegemoetkomingen niet alleen eenduidiger en transparanter, maar ook heel wat efficiënter worden. Beschouwt u dit als efficiënt beleid? Beschouwt u dit als goed beleid? Bent u met andere woorden, minister, van plan om stappen te ondernemen om deze onrechtvaardigheid – de tweede die op korte termijn de kop op steekt – recht te zetten?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Ik wil graag beginnen – als men dan toch verwijst naar de pers – met wat gezegd is namens onze fractie: wij vragen om

een gelijkschakeling tussen de fiscaliteit van het een en het ander. De eerlijkheid gebiedt mij echter om het woord te voeren over enkele punten die werden aangehaald. Nadien heb ik ook nog een vraag voor u, minister.

Mijn eerste opmerking heeft betrekking op deze vraag. In de commissie van vorige week of de week voordien hebben we een discussie gevoerd in verband met de eenoudergezinnen en alleenstaanden. Wij hebben u toen uitdrukkelijk gezegd – en ik dacht dat u dezelfde mening was toegegaan – dat de woonfiscaliteit zich niet beperkt tot de woonbonus, maar ook slaat op het langetermijnsparen en andere fiscale stimulansen die er zijn om tot een herverdeling te komen. Ik vind het dus kortzichtig om alleen te vergelijken met de woonbonus en niet met de andere punten.

Men komt hier aandragen met een opmerking dat iemand die vijf huizen heeft en 100 euro meer huur vraagt, die 100 euro netto heeft. Ik vind dat een zeer populistische uitspraak. We weten allemaal dat de kosten en het risico van die verhuurder niet in rekening worden gebracht. Elk geval moet afzonderlijk worden bekeken. Het is zeer eenvoudig om te zeggen dat een verhuurder die zijn huis verhuurt voor 500 euro, 500 euro in zijn zak steekt. Die man draagt risico en heeft dat risico te dragen. Die man heeft kosten. We moeten elk geval apart bekijken.

Ik wil hiermee vandaag niet de lans breken voor de verhuurder. Dat wil ik helemaal niet.

We komen tot de kern van deze vraag. Het is niet zo, zoals sp.a tracht te zeggen, dat er fouten zijn gebeurd door de overdracht van de woonbonus. Niet de overdracht van de woonbonus is het probleem, maar wel de zesde staatshervorming. Wanneer de zesde staatshervorming er alleen voor zorgt dat Vlaanderen bevoegd wordt voor de enige eigen woning en er niet voor zorgt dat de fiscaliteit van de tweede woning bij Vlaanderen terechtkomt, dan is niet de overheveling van de woonbonus een krakkemikkige ingreep, maar wel het feit dat we niet de bevoegdheid hebben gekregen om de volledige fiscaliteit van alle woningen te bekijken.

U weet – want we hebben daarover tijdens de begrotingsbesprekingen een hele discussie gevoerd – dat wanneer er een bestaande reglementering is, Vlaanderen heeft ingegrepen op de woonbonus. Vlaanderen kon niet ingrijpen op de fiscaliteit van de tweede woning – slechts voor een heel klein gedeelte wel, daar kom ik straks op terug. U moest met kennis van zaken oordelen over de financiële gevolgen. De woonbonus kostte ons 75 miljoen euro in 2005. Bij ongewijzigd beleid zou dat in 2014 1,7 miljard euro zijn. In 2020 zou de woonbonus Vlaanderen 3 miljard euro kosten.

Wanneer de regering dan ingrijpt op de woonbonus om een financiële catastrofe te voorkomen, kan aan u of de regering toch niet worden verweten dat het een asociale maatregel is. De federale regeling is nog altijd zo dat er wel nog ernstige voordelen zijn op langetermijnsparen. Die hebben inderdaad tot gevolg dat er een betere fiscaliteit zou kunnen zijn voor de tweede en de derde woning. Er dreigde niet alleen een gat van 3 miljard euro, maar u moest ook nog 1,5 miljard euro dichtfietsen door het feit dat Vlaanderen niet alle middelen kreeg, maar wel de bevoegdheden.

We moesten dus wel ingrijpen, het is niet de overheveling van de woonbonus die de oorzaak was.

Nu blijkt inderdaad dat onze woonbonus minder interessant is dan het langetermijnsparen dat op federale niveau wordt georganiseerd. Dat is inderdaad zo. We vragen dat het federaal niveau – maar dan kloppen we hier dus aan de verkeerde deur – daarover opmerkingen zou maken. Maar we zitten dan niet alleen

met Vlaanderen. Ook Brussel en Wallonië zijn daar bevoegd. Als ik vaststel dat de kost van de woonbonus voor Wallonië in plaats van 3 miljard euro maar 730 miljoen euro bedraagt en dat Brussel amper 140 miljoen euro kosten heeft wat dat betreft, ben ik inderdaad bang dat men op dat vlak niet zal willen meedenken.

De partij die hier vandaag roept dat het oneerlijk en asociaal is, is dezelfde partij die deze bevoegdheden aan ons heeft gegeven zonder dat er andere bevoegdheden bij kwamen.

Wat de woonbonus betreft, wil ik toch enkele nadrukken leggen namens onze fractie. Het kan niet zijn dat er zeer eenvoudige oplossingen worden gegeven voor dit probleem, maar dat er wel wordt gevraagd om een gelijkschakeling te krijgen van fiscaliteit. Voor alle duidelijkheid: we vragen de gelijkschakeling van de fiscaliteit zonder dat we populistisch zeggen dat alle maatregelen dezelfde moeten blijven of dat de woonbonus en het langetermijnsparen moeten worden gelijkgeschakeld. Er is namelijk ook een verschil in fiscaliteit. De eigen woning is vrijgesteld van belastingen. De inkomsten van de tweede woning zijn niet vrijgesteld. Daarop worden er wel belastingen geheven.

Er moet met enige nuance worden gesproken in deze zaak. Woonfiscaliteit is zeer belangrijk. Langetermijnsparen is zeer belangrijk om bepaalde doelstellingen te bereiken. Men doet alsof de tweede woning enkel en alleen in het voordeel van de verhuurder is, terwijl dit evenzeer in het voordeel van de huurder is. Wanneer we de beleidsnota van minister Homans erop naslaan, zien we dat ze rekent op de private verhuurder om een sociaal klimaat te creëren in verband met de gewone huurmarkt. En dan zegt men dat het de verhuurder is die het geld optrekt en dat we aan het geld van de verhuurder moeten zitten. Want dat is wat men vraagt: dat een bestaande maatregel wordt teruggeschroefd en dat er minder fiscale voordelen bestaan voor diegenen die op dit ogenblik lenen of zullen lenen voor hun tweede woning die eventueel kan worden verhuurd.

Nu wil ik twee specifieke gevallen in verband met de fiscaliteit onder de aandacht brengen.

Voor een verwijt dat men u maakt, baseert men zich op een tekst van Jef Wellens van drie weken geleden in Trends. Niemand heeft hem toen blijkbaar gelezen. Ik heb hem goed gelezen. Ik dacht toen dat het stil bleef in het land. Toen diezelfde tekst op een andere plaats kwam te staan, is men erop ingegaan. Maar men moet die tekst eens helemaal fatsoenlijk lezen. In die tekst staat dat u heel weinig bevoegdheid hebt. U zou een bepaalde bevoegdheid kunnen krijgen wanneer iemand zijn enige eigen woning bewoont, en daarbuiten een tweede woning verwerft. Doordat het een Belg is, ontstaat er door het fiscale gevolg een ongelijkheid. Daar heeft men een punt. Wij vragen dat daarin een gelijkheid zou komen. Niet wat betreft de cijfers, maar wel in het totaal.

Wat is het probleem? Als men verhuist van de eerste woning naar de tweede woning, zegt men dat de fiscaliteit op de eerste woning moet veranderen. Ik vind dat we op bestaande contracten niet kunnen inbreken. Maar dat is wat men vraagt. We hebben dat niet gedaan met de woonbonus. We gaan dit nu ook het best niet doen, want dit land heeft al een naam als het gaat om betrouwbaarheid of onbetrouwbaarheid op fiscaal vlak.

Minister, ik roep u op om ervoor te zorgen dat er gelijkheid komt. Maar ik sta hier voor de verkeerde deur te roepen. Of misschien voor een klein gedeelte want u kunt inbreken op de 40 procent van de intresten die wij geven voor het langetermijnsparen.

Ik wil u nog een andere vraag stellen, en als u zegt dat ik van deze vraag een andere vraag om uitleg moet maken, zal ik dat doen. Door de Bijzondere

Financieringswet is bij een verhuizing van de eerste naar de tweede woning het principe van de eigen woning beperkt tot één eigen woning. Vroeger kon men nog een tweede eigen woning hebben. De Bijzondere Financieringswet komt tot stand met een absolute meerderheid en kunnen we niet zomaar veranderen. Nu is er maar één eigen woning. Het gevolg is dat bij een verhuizing van de eerste naar de tweede eigen woning, de tweede eigen woning de eerste en enige eigen woning is. Daar is Vlaanderen wel bevoegd voor. Maar als daar een lening op zit, verandert de federale fiscaliteit naar regionale fiscaliteit. Voor de eerste eigen woning, die men verlaat, wordt de Vlaamse fiscaliteit federale fiscaliteit.

Door het kluwen van de zesde staatshervorming is het een onwaarschijnlijke janboel geworden om fiscale aangiften te doen. Men moet in ik weet niet hoeveel vakken voorzien op het aangifteformulier. Men moet de fiscaliteit verrekenen van dag tot dag. Als ik op 31 maart verhuis, zit ik in de federale materie tot 31 maart en daarna in de Vlaamse. Wat zegt de federale overheid, minister? De federale overheid zegt: "U verhuist weliswaar van uw eerste naar uw tweede woning. Eigenlijk is uw eerste woning federale materie, maar vul maar op uw belasting in dat dat ook een eigen woning is." En, minister, wie betaalt daar de gevolgen van? Wij, Vlaanderen. Terwijl eigenlijk de Federale Regering daarvan de kosten moet dragen.

Als we vandaag discussiëren over de tweede woning, wil ik u toch vragen om daar de nodige aandacht aan te besteden. De belastingplichtige zal daarvoor niet procederen want het is in zijn nadeel. Maar u zou moeten procederen en zeggen dat men van het Vlaamse geld moet afblijven. Minister, ik wil u vragen daar de nodige aandacht aan te besteden. Als dit past in het kader van de discussie van vandaag, dan is dat goed. Als u zegt dat ik daar een andere vraag om uitleg over moet stellen, zal ik dat met plezier doen om de gelijkheid te creëren.

Ik wil afsluiten met te zeggen dat wij voorstanders zijn van een gelijke fiscale behandeling. Maar dan moeten we alles in rekening brengen. Vlaanderen kan hierin geen verandering aanbrengen, wel de federale overheid.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Collega's, deze uitgebreide exposé van de heer Lantmeeters komt erop neer dat alle schuld bij de zesde staatshervorming ligt, maar gezien de fractie waartoe hij behoort, is het voor mij geen verrassing dat de zesde staatshervorming voor hem een probleem is.

Als ik de communicatie van de laatste dagen lees, denk ik dat we het er over alle partijgrenzen heen over eens zijn dat dit een anomalie is die moet worden weggewerkt.

Minister, ik besef ook wel dat de bevoegdheid niet helemaal bij u ligt maar wel aan de overkant van de straat.

Mijnheer Lantmeeters, ik zou het enigszins kunnen omdraaien. Ik dacht dat, op het moment dat we mooie parallelle regeringen hadden, een en ander vlot zou worden uitgevoerd. Maar dat blijkt steeds meer niet het geval te zijn. Ik zou kunnen verwachten dat, op het moment dat je dezelfde regeringen hebt en je langs deze kant – wat was aangekondigd en waar ook wij vragende partij voor waren – de woonbonus voor een deel aanpakt, meteen op het federale niveau alles in de juiste omstandigheden zou zijn gezet om een en ander te laten sporen. Dat blijkt nu niet het geval te zijn.

Ook mijn fractie vindt dat dit een anomalie is die moet worden weggewerkt. Wij hebben daar duidelijk over gecommuniceerd. Wij willen met die fiscaliteit van de

tweede woning een heel stuk verder gaan. Maar nog eens, de discussie wordt aan de overkant van de straat gevoerd.

Minister, ik heb maar één vraag voor u. Ik vermoed dat u dit toch enigszins gaat aankaarten bij uw federale collega aan de overkant van de straat. Welke stappen hebt u al gezet? Hoe gaat u het probleem aanpakken? Ik denk dat niemand in dit halfroond ervoor gaat pleiten dat starters, jonge koppels of een jonge alleenstaande die een woning wil verwerven fiscaal minder goed af zijn en minder goed gestimuleerd worden dan iemand die al een woning heeft en die een tweede woning verwerft.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik zal heel kort zijn want er valt weinig toe te voegen aan wat de heer Lantmeeters heeft gezegd.

Mijnheer Rzoska, wij zijn het inderdaad eens. Wij hebben gisteren zelf ook een oproep gelanceerd om hier iets aan te doen.

Ik wou het enkel even hebben over die symmetrische regeringen. I like the way you think. Het zou inderdaad heel plezant zijn om de numerieke meerderheid van de Vlamingen altijd te laten doorwegen. Maar het is niet omdat een partij op het Vlaamse en federale niveau zit, dat dat aan de andere kant van de taalgrens ook zo is. Daar is de samenstelling iets anders. Door het bric-à-bracstelsel van de zesde staatshervorming is er toch wel enig overleg nodig, zoals ook de heer Lantmeeters zei. Maar ik heb zeer graag de manier waarop u denkt. Laat ons meteen de numerieke meerderheid van de Vlamingen op alle niveaus doordruwen. Als wij het zo willen, zal dat gebeuren en dan moeten ze in het zuiden maar volgen. Dat is de consequentie van uw woorden. *(Opmerkingen van de heer Björn Rzoska)*

De heer Peter Van Rompuy (CD&V): U zult mij vergeven dat ik uw communautaire discussie even onderbreek. Vergeef mij dat ik van klak verwissel. Als u erop staat, wil ik altijd op die banken gaan zitten maar dat lijkt mij een beetje absurd. Ik zal nu spreken niet als commissievoorzitter maar als christendemocraat of CD&V'er.

Ik denk dat alle partijen, ook al zijn ze hier niet allemaal vertegenwoordigd, het erover eens zijn dat wij een anomalie vaststellen, een fiscale onrechtvaardigheid die niet de intentie was. En dit los van alle discussies of dit nu de schuld is van de zesde staatshervorming of van een al dan niet symmetrische regering of van de Mouvement Réformateur (MR), daar ga ik mij niet mee bezighouden, dat interesseert mij niet en daar heeft de burger geen enkele boodschap aan.

Alle partijen van de meerderheid en de oppositie zijn het erover eens dat we hier een anomalie hebben. Ik stel voor dat we er ons in deze commissie en daarbuiten over buigen. Het zal al moeilijk genoeg zijn om deze anomalie uit de wereld te helpen.

Onze analyse is ook dat deze problematiek zich in de eerste plaats op het federale niveau afspeelt en dat we dat daar verder zullen moeten bekijken. Ik ga geen voorafnames doen over een bevoegdheid die niet de onze is. Hoe dat daar op de beste manier kan worden aangekaart en opgelost, weet ik niet.

Alleen heb ik vernomen dat er op Vlaams vlak een aantal aspecten zijn die voor mij nog niet helemaal duidelijk zijn. De heer Lantmeeters is daar al op ingegaan, en dat heeft ook de media gehaald. Hoe zit dat nu precies? Is er ook sprake van een fiscale onrechtvaardigheid op Vlaams vlak? Zo ja, kunnen we daar dan iets aan doen? Dat lijkt me het punt dat we het best in deze commissie kunnen bespreken. De politieke boodschap is echter natuurlijk klaar en duidelijk. Ook

onze partij, onze fractie vindt het niet kunnen dat zij die een gezinswoning hebben, minder voordeel zouden genieten dan zij die beschikken over bijkomende woningen en zo aan sparen en vermogensbeheer doen. Dan gaat het niet over louter woonbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Voorzitter, minister, het is inderdaad zo dat de bevoegdheid in het institutionele akkoord met betrekking tot de vermindering voor de eigen woning exclusief aan de gewesten is toegewezen. De volgende woningen zijn daar niet aan toegevoegd omdat het gaat over vermogensopbouw. Ik ga niets zeggen over de huurindex en het federale wat het vermogen betreft, maar in ieder geval was dat de redenering die toen is toegepast. Ik geef toe dat de N-VA via de heer Jambon inderdaad een amendement heeft ingediend om dat anders te bepalen, om dat te schrappen en het daadwerkelijk aan de gewesten toe te wijzen. Die staatshervorming is nu eenmaal wat ze is.

Ik wil nog even doorvragen met betrekking tot iets wat de heer Van Rompuy en de heer Lantmeeters hebben gezegd. Het gaat over die aftrek voor die tweede eigen woning. Vlaanderen is het enige gewest dat ook daarvoor in een belastingaftrek van 40 procent voorziet, in tegenstelling tot de andere gewesten. Stel dat je je domicilieert in een tweede woning. De eerste woning is dan federaal en de tweede woning wordt Vlaams voor 40 procent bevoordeeld. Ik weet niet in hoeverre dit rechtvaardig of onrechtvaardig is, maar het lijkt me inderdaad toch niet helemaal juist te zijn. Ik meen dat het inderdaad nader onderzoek verdient. Op welke manier zouden we dat beter kunnen doen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, geachte leden, de problematiek is te wijten aan de gecombineerde toepassing van de Vlaamse wetgeving en de federale wetgeving. Belastingplichtigen die een enige eigen woning kopen, vallen onder de Vlaamse regelgeving voor de eigen woning. Indien deze belastingplichtigen later nog een opbrengsteigendom kopen, zal de opbrengsteigendom vallen onder de federale regelgeving voor de niet-eigen woning. Ik wil hierbij wel benadrukken dat de beide voorbeelden natuurlijk niet onbeperkt te cumuleren zijn.

Wat de Vlaamse regelgeving voor de eigen woning betreft, is, zoals al eerder geantwoord, in eerste instantie de hervorming grotendeels beperkt gebleven tot de verlaging van de omvang van het toegekende voordeel inzake de woonbonus, dit omdat deze regering wordt geconfronteerd met moeilijke budgettaire omstandigheden. Deze aanpassing aan de Vlaamse belastingverminderingen voor het verwerven van de eigen woning is de uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord. Dat werd dus overgekomen door de regeringspartners, zoals toegelicht, om het mooie principe van de woonbonus ook in de toekomst betaalbaar te houden.

Het voorgelegde probleem doet zich bijgevolg enkel voor met betrekking tot de woning waarin men woont. Dan valt men onder de nieuwe verlaagde woonbonus, indien de hypothecaire lening daarvoor werd afgesloten vanaf 2015. Deze categorie is op dit ogenblik nog beperkt. Uit berekeningen blijkt ook dat het maximale verschil op jaarbasis 70 euro zou bedragen ten voordele van de tweede woning. Uiteraard strookt dit – weliswaar beperkte – voordeel voor de tweede woning niet geheel met de logica van een rechtvaardig belastingstelsel. Gezien deze tweede woning onder de federale regelgeving valt, moet worden onderzocht op welke manier we de coherentie van het systeem kunnen hervormen.

De FOD Financiën is reeds op de hoogte van de specifieke situatie. Er zijn daarover ook contacten geweest tussen onze kabinetten. Ik ben het ermee eens

dat we door de zesde staatshervorming toch wel vaak moeten overleggen. We hebben dit bij eerdere vragen ook al gezien. Door de zesde staatshervorming zijn er immers nieuwe situaties ontstaan, die toch nader inzicht behoeven.

Belangrijk lijkt me hier vooral het volgende: hoe kunnen we tot een oplossing komen waarbij er een coherentie is tussen de Vlaamse en de federale fiscaliteit? Ik zal zelf ook het onderzoek volledig doen wat onze Vlaamse fiscaliteit betreft, en bekijken wat daar eventueel aan moet veranderen. Die coherentie is echter echt wel van belang. In die zin ben ik het eens met wat de heer Rzoska zegt. Ook de heer Diependaele heeft echter gelijk. Er is natuurlijk de Brusselse situatie. Wij kijken nu vooral naar de coherentie tussen het Vlaamse en het federale, maar Brussel en Wallonië hebben de woonbonus niet hervormd, zodat de situatie van de drie gewesten ten opzichte van de federale overheid een andere dynamiek heeft. Dat moeten we dus echt bekijken. Ik heb het onderzoek wat ons betreft al deels gedaan, maar ik moet bekijken op welke manier ik de lijn met het federale coherent kan doortrekken, en zien waar we moeten bijsturen.

Door de bijsturing van de Vlaamse woonbonus leidt dit momenteel tot effecten waarvan men zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven binnen het bredere kader van de vastgoedfiscaliteit. Misschien sommigen wel, misschien anderen minder. We moeten echter die coherentie van dat systeem nu opnieuw bekijken.

Op dit moment bestaan er ook wel diverse maatregelen ter stimulering van het verhuren van woningen via een sociaal verhuurkantoor. Daarover was schriftelijk ook een specifieke vraag gesteld, maar u hebt die niet opnieuw gesteld. Ik zal er alleszins op antwoorden. In de onroerende voorheffing geldt er een verlaging van het basistarief van 2,5 procent naar 1,6 procent voor de woning die via een sociaal verhuurkantoor wordt verhuurd. In de personenbelasting is er de geregionaliseerde belastingvermindering voor uitgaven gedaan voor de vernieuwing van tegen een redelijke huurprijs in huur gegeven woningen, via dat sociaal verhuurkantoor. De belastingvermindering wordt toegekend voor een periode van negen opeenvolgende belastbare tijdperken, dit tegen 5 procent van de werkelijk gedane uitgaven voor de vernieuwing tijdens elk van de belastbare tijdperken, met een jaarlijks maximum van 1140 euro of maximaal 10.260 euro voor negen jaar. Bij de renovatiepremie van het beleidsdomein Wonen bestaat er ook een aparte premie indien de woning na renovatie wordt verhuurd via een sociaal verhuurkantoor, met een maximale premie van 10.000 euro.

Samengevat, we zijn in elk geval al bezig met een grondige analyse wat de Vlaamse fiscaliteit betreft. We zijn ook al begonnen met het overleg met de federale collega's om te bekijken hoe we de coherentie in het systeem opnieuw kunnen scherpstellen.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb hier heel veel uitleg gehoord, vooral van de kant van de N-VA. Mijnheer Lantmeeters, ik heb u heel veel woorden horen gebruiken, wat me enigszins het gevoel geeft dat u moeite hebt om uit te leggen aan de mensen, die dit vandaag zeer abnormaal vinden, dat mensen voor een eerste woning een stuk minder fiscaal worden begunstigd dan voor een tweede en meerdere woningen. U hebt verwezen naar de zesde staatshervorming. U hebt die een janboel genoemd. Blijkbaar geeft dat u het excuus om er bij de overheveling en de hervorming van die woonbonus ook maar meteen een janboel van te maken. Het is immers door die hervorming van de woonbonus dat die anomalie, waarover vandaag iedereen het plots eens is dat ze bestaat en moet worden opgelost, is ontstaan. Als u naar iemand moet kijken, dan moet u dus vooral naar uzelf kijken, want die anomalie is ontstaan op het ogenblik dat u die woonbonus hebt hervormd.

U hebt heel veel woorden gebruikt. U hebt me ook woorden in de mond gelegd die ik niet heb uitgesproken, maar dit terzijde.

U hebt verwezen naar de vele kosten die verhuurders hebben. Ik kan u geruststellen, mijnheer Lantmeeters: ook huurders en jonge koppels die een woning willen verwerven, hebben veel kosten. Het is zelfs zo, mijnheer Lantmeeters, dat men met de maatregelen van deze regering steeds meer kosten heeft. Dat was net mijn punt, dat jonge koppels die vandaag een eerste woning willen verwerven om er zelf in te gaan wonen, het steeds moeilijker hebben om die woning te verwerven. U maakt het hen nog heel wat moeilijker. Voor wie al een woning heeft en een tweede, derde of vierde woning verwerft daarentegen, doet u dat niet. En plots ontdekt u dat daar inderdaad een anomalie zit.

U minimaliseert dat een beetje, minister, en zegt dat het over een verschil van 70 euro zou gaan. Ik denk dat dat niet helemaal klopt. Naast de premie die men kan aftrekken in het kader van langetermijnsparen, is het ook zo dat het ki geneutraliseerd wordt door de interestaftrek. In die zin is het fiscale voordeel dat gedaan wordt voor een tweede woning wel een stuk groter dan die 70 euro.

Maar het gaat niet over de bedragen, het gaat over het principe. Vindt men dat normaal? Hoe legt men het uit aan mensen die vandaag gechoqueerd zijn over het feit dat een eerste woning verwerven voor een jong koppel fiscaal een stuk minder interessant is dan voor een tweede woning? Dat is de essentie van het verhaal. Alle andere woorden die u nodig hebt gehad om het uit te leggen, mijnheer Lantmeeters, zijn excuses, praat voor de vaak, om gewoon uit te leggen dat u het waarschijnlijk ook niet het normaal vindt.

Ik heb een tip voor u, mijnheer Lantmeeters. U hebt nu symmetrische regeringen, u zit zowel in de Vlaamse als in de Federale Regering, u hebt de federale minister van Financiën. Ik zou zeggen: los het op.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Voor 1 juli 2014 bent u het met mij eens dat de woonbonus en de fiscaliteit over de tweede, derde en vierde woning federale materie zijn. U bent het met mij eens dat de woonbonus ontstaan is in 2005. U bent het met mij eens dat de woonbonus 2280 euro was en de fiscaliteit op de tweede woning 2260 euro. U bent het met mij eens dat in 2005, toen ook uw partij in de regering zat, deze fiscaliteit tot stand is gekomen.

We hebben hier geen onrechtvaardigheid in het leven geroepen. In 2005 was de federale overheid bevoegd voor de fiscaliteit. Wat gebeurt er in 2014? Dan krijgt Vlaanderen de bevoegdheid en de verplichting om de fiscale gevolgen van de woonbonus te dragen. We hebben de discussie destijds gevoerd. De woonbonus zou voor ons 3 miljard euro kosten met zich meebrengen die onbetaalbaar waren, en daarenboven moesten we na verloop van tijd anderhalf miljard euro recurrent gaan besparen. We zijn dan tot de verstandige beslissing gekomen om de woonbonus te verlagen.

Bovendien waren er studies die zeiden dat de woonbonus eigenlijk een financiering was voor de eigenaar-verkoper. Die kwam niet ten goede van de koper, maar van de verkoper. We hebben dus een zeer sociale maatregel genomen, in het voordeel van de nieuwe koper, van de jonge gezinnen. Wij kunnen er niets aan doen dat we de bevoegdheid over de tweede, derde en vierde woning niet hebben overgekregen. Ik heb daarstraks gezegd dat we daar op dit niveau helemaal niets aan kunnen veranderen, maar dat we het wel vragen.

Gisteren was er een heel duidelijke communicatie, waarin wij als N-VA vragen dat de ongelijkheid wordt weggewerkt, maar waarin we tegelijk stellen dat we daar op dit ogenblik niet al te veel aan kunnen veranderen. U zegt dat er een parallelle regering is op federaal niveau. Wij willen daar wel gaan veranderen, maar ik ga hier vandaag niet te hard op tafel slaan, want zoals u weet, kost de woonbonus in Wallonië amper 730 miljoen euro, terwijl dat in Vlaanderen 3 miljard euro zou zijn. Misschien is Wallonië niet geneigd om mee te werken. Voor Brussel kost de woonbonus amper 140 miljoen euro. Misschien werken zij ook niet mee.

Wij willen een gelijkheid, maar dan op alle vlakken, rekening houdend met andere fiscaliteit, namelijk: de inkomsten van de tweede woning zijn wel belastbaar en die van de eerste woning zijn vrijgesteld van belastingen. Ik heb u ook gezegd dat hoe meer private verhuurders er zijn, hoe gunstiger dat ook is voor de huurders.

U doet nu uitschijnen, mevrouw Hostekint, alsof wij de fiscaliteit bevoordeligd hebben voor de tweede woning. Neen, die is gewoon hetzelfde gebleven. Wij kunnen daar niets aan veranderen. Straks doet u mij nog zeggen dat ik dat normaal vind. Neen, ik vind dat niet normaal. Wij vragen de afschaffing van de ongelijkheid, maar die ongelijkheid moet in al haar delen bekeken worden. Als we met de zesde staatshervorming de volledige fiscaliteit van alle gebouwen en woningen hadden meegekregen, hadden we vandaag kunnen zeggen dat we dat allemaal zouden veranderen. Maar we kunnen dat helaas niet. Leg me dus alstublieft geen woorden in de mond en bekijk de getallen zoals ze zijn. Bekijk de hele fiscaliteit.

Het gaat inderdaad om 2260 euro woonfiscaliteit, met de interesten die daarin worden verrekend, maar dat is allemaal federale materie. Vlaanderen heeft inderdaad nog een klein gedeelte om fiscaal in te grijpen, namelijk die 40 procent van de interesten. En daarvan hebben we aan de minister gevraagd om te doen wat ze kan, maar om er ook voor te zorgen dat dat in een geheel past, in het voordeel van de jonge gezinnen – want zo hebben we de woonbonus destijds berekend – maar zonder aan paniekvoetbal te doen en heel eenvoudige maatregelen te treffen die voor een blokkering van de huurmarkt en de verkoopmarkt zorgen, want dat willen we ten koste van alles vermijden. We vragen een gelijkheid.

Ik denk dat u niet aan het juiste adres bent om ons die ongelijkheid te verwijten. Die fiscaliteit hebben wij niet in het leven geroepen. Dat is op federaal vlak gebeurd, enige tijd geleden. U moet ons niet verwijten dat wij dat nu niet kunnen veranderen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik was niet van plan om het woord te nemen, maar sommige mensen zijn zo lang aan het woord, om machteloos door het leven te stappen. Het probleem is relatief eenvoudig. De zwartepiet moet niet altijd doorgeschoven worden van het ene naar het andere niveau. De heer Van Rompuy heeft daarnet wijze woorden gesproken.

De zesde staatshervorming is er gekomen, mijnheer Lantmeeters, omdat uw partij is gaan lopen toen het te heet werd in de keuken. *(Opmerkingen)*

Dan hadden wij hier nu niet kunnen spreken over de woonbonus op Vlaams niveau. Dan hadden we rond het woonbeleid geen mooi pakket gekregen. Dan hadden we op Vlaams niveau geen pakket over Werk, de doelgroepenkortingen en het arbeidsmarktbeleid gekregen. Dat is de waarheid.

Had de fiscaliteit rond de tweede woning beter op het Vlaamse niveau gezeten? Daar kunnen we over discussiëren. Dat was voor onze partij zeker geen probleem

geweest, maar dat was in die context blijkbaar niet haalbaar. We kunnen dat allemaal betreuren, maar dat maakt nu de zaak in Vlaanderen niet. Het is een duidelijk probleem. Laat ons dat achterhoedegevecht over de zesde staats-hervorming nu achterwege laten. Laten we ermee stoppen om dat vooral te onpas op te voeren als een argument om niets te doen. We hebben gelukkig een wijze regering gehad om die woonbonus aan te passen. Dat is een heel wijze beslissing geweest.

Laten we er nu samen werk van maken, de drie Vlaamse partijen in die Federale Regering, om dat probleem op te lossen. Dat is de enige boodschap die de Vlaming wil. Laat ons daar gezamenlijk aan werken en laat ons ophouden om altijd elkaar te verwijten wat enkele jaren geleden beter had gekund. Laten we het probleem oplossen. U hebt daarvoor de minister in de cockpit zitten. Wij zullen hem als partij ondersteunen in zijn onderneming om die anomalie op te lossen. Laat ons daarin een positief verhaal brengen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik was niet van plan om het woord te vragen. Maar mijnheer Van den Heuvel, alstublieft, de verzuring is duidelijk van partij veranderd. Ik zal zelfs niet ingaan op uw betoog.

Het probleem was gekend, dat heeft mevrouw Partyka daarnet zeer grootmoedig toegegeven. Er was een amendement van Jan Jambon om het probleem toen al aan te pakken. Er was dus fundamenteel een probleem, een potentiële onrechtvaardigheid in die zesde staats-hervorming ingebouwd. Maar eigenlijk gaat de discussie daar niet over. De discussie gaat, zoals mevrouw Hostekint ze wil sturen, over de vraag of de aanpassingen aan de woonbonus die de Vlaamse overheid gedaan heeft, al dan niet terecht waren. We zijn nog maar tweeënhalve maanden verder. We zullen nog zien. We kunnen daar nog niets met zekerheid over zeggen. Maar de signalen die ik zie, is dat de angst en de onzekerheid op de woningmarkt, die jullie hebben aangekondigd, er niet gekomen zijn. Die crisis op de woningmarkt is er niet.

Het feit dat we de woonbonus nu hebben aangepast, was de beste beslissing die de Vlaamse overheid kon nemen. Het was het ideale moment om dat te doen. Ik hoor dat we potentiële luchtballen hebben vermeden op de woningmarkt. Het probleem met de woonbonus was dat die eigenlijk meer ten goede kwam aan de eigenaars dan aan de jonge gezinnen, waar u van spreekt, mevrouw Hostekint. Studies tonen aan dat de woonbonus doorgesluisd werd naar de eigenaars. Dat wordt bewezen door de gigantische prijsstijging van de laatste tien jaar op de woningmarkt. De woonbonus kwam dus niet terecht bij de mensen waar u het voor wilde doen, en zeer terecht trouwens, want daar willen wij het ook voor doen.

Door de lage rente, de lage olieprijsen, de inflatie en dergelijke meer, was dit het ideale moment om die maatregelen te nemen. We hebben daar een goede keuze mee gemaakt. De crisis op de woningmarkt, die jullie hebben aangekondigd, komt er niet. Dat is de echte discussie.

Over de zesde staats-hervorming, wil ik gerust flauw doen, hoor, maar als u nu nog niet inziet dat er een paar problemen inzitten, die voor een deel voorspeld waren, dan bent u ziende blind.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, u hebt daarnet met uw andere pet op, zeer terecht gezegd dat er een probleem is opgedoken, en dat we dat

gewoon moeten oplossen. Dat is in het belang van iedereen. Iedereen is het daarover eens.

Ik ben het ook eens met de heer Van den Heuvel dat het doorschuiven van die zwartepiet, namelijk dat we het hadden moeten weten want er was wel degelijk op geweest, ons geen stap verder brengt. Er is inderdaad een onrechtvaardigheid. Mijnheer Diependaele, u hebt gelijk, en de heer Lantmeeters heeft ernaar verwezen, dat er onverdachte studies waren, en er nog steeds zijn, die zegden dat die woonbonus vooral ten goede kwam aan de verkoper en veel minder aan de koper. Als iedereen eens terugkijkt naar zijn campagne en zijn campagne-instrument, dan heeft elke partij voorstellen gelanceerd om de woonbonus te hervormen. Dat is ook logisch gezien het feit dat het systeem voor een deel zijn doel voorbijschoot. Daar zijn we het over eens.

Collega's, in plaats van die zwartepiet rond te sturen, laten we een groot en wijs staatsman als gids nemen: als een probleem zich stelt, los het dan gewoon op.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp·a): De heer Diependaele zei daarstraks dat hij niet verder zou ingaan op de zesde staatshervorming, een beetje op uitnodiging van de heer Van den Heuvel, maar hij eindigde er weer mee.

Mijnheer Lantmeeters, ik ben altijd heel blij als collega's heel lang het woord krijgen. Ik denk dat wij uw uiteenzettingen moeten publiceren. De lange lijst van redenen die worden aangehaald, waarmee de N-VA in Vlaamse materies bevoegdheden krijgt, en waarbij ze het zo jammer vinden dat ze daar niet meer hun best kunnen doen, is echt iets dat moet worden gepubliceerd. U somt dat goed op. U hebt het in 90 procent van uw uiteenzetting over andere dingen gehad dan over de discussie die we hier voeren, terwijl de meeste mensen redelijk positief zijn geweest. Er is een kernprobleem, namelijk dat er op dit moment een onrechtvaardigheid bestaat.

U wilt nu de indruk wekken dat we veel bevoegdheden hebben gekregen, en dat er bij iedere staatshervorming nog discussies zijn, maar als we niet het goede kunnen doen en er onrechtvaardigheden zijn, is dat de schuld is van de samenstelling van het federaal parlement. Dat is om te lachen. U krijgt de kinderbijslag, maar u indexeert hem niet, dus u betaalt die niet volledig uit. Dat heeft wellicht iets te maken hebben met de samenstelling van het federaal parlement. Wat hoger onderwijs betreft, hebt u als benchmark Wallonië genomen waar het hoger onderwijs duurder was. U hebt die bevoegdheid en hebt het duurder gemaakt in Vlaanderen. Dat begint op de duur belachelijk te worden.

Stel u eens voor dat iemand van de N-VA de Vlaamse Regering zou leiden. Ik denk dat die met de bevoegdheden die hij heeft, zo veel mogelijk het juiste en het correcte zou doen. Op een dag zal dat ooit wel eens gebeuren. Maar die ellenlange lijst van opsommingen, van alles wat u doet en dat goed loopt, dat zo is dankzij u, en van alles wat fout loopt, en dit loopt fout, ... Natuurlijk is dat onrechtvaardig, niet vanwege al uw andere voorbeelden naast de kwestie die u hebt gegeven. Natuurlijk is dat onrechtvaardig! Bij mijn weten was iedereen het er tot nu toe over eens dat deze situatie onrechtvaardig is. Punt aan de lijn. Put u dan niet uit – ik denk dat u daar zelfs een punt hebt – in het feit dat de huidige federale minister van Financiën redelijk onmachtig is om het juiste te doen. Als ik u was, zou ik me daar niet in uitputten. Wij doen dat niet, maar er is inderdaad iets voor te zeggen. *(Opmerkingen van de heer Jos Lantmeeters)*

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Ik ben een groot voorstander van de uitspraak: wat we zelf doen, doen we beter. Maar ik vrees dat dat in dit geval niet zo is. We hebben er geen antwoord op gekregen in Vlaanderen. Als men een tweede woning betreft als hoofdverblijfplaats, dan geldt die aftrek van 40 procent een tweede keer er bovenop. De eerste woning is een andere bevoegdheid. Als men die tweede woning in Vlaanderen betreft als hoofdverblijfplaats, krijgt men opnieuw een aftrek van 40 procent op de intresten. Dat lijkt me eerlijk gezegd niet juist. Eigenlijk doen we in Vlaanderen hetzelfde voor de tweede woning.

Minister Annemie Turtelboom: Ik heb in mijn antwoord gezegd dat we alles moeten bekijken in het licht van het debat dat we vandaag hebben, van wat we op Vlaams niveau doen en de coherentie met het federale niveau. Ik heb op dat punt geantwoord met te zeggen dat we de Vlaamse woonbonus hebben en het federale langetermijnsparen. De situatie is inderdaad een gevolg van de zesde staatshervorming, maar daardoor hebben we ook meer bevoegdheden in de woonfiscaliteit. Dat is ook goed. Nu moeten we, op basis van het probleem dat zich stelt, de coherentie bekijken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Het punt van mevrouw Partyka begrijp ik niet: een tweede eigen woning.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Als iemand zijn tweede woning betreft als hoofdverblijfplaats, dan wordt dat de niet eigen woning en dan geldt er een aftrek van 40 procent. Dat is niet rechtvaardig. Gaat u daarmee akkoord? *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

De voorzitter: Wie wenst er nog een punt te maken in deze materie? Anders zet ik nog één keer mijn pet af.

Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp-a): Voorzitter, ik dacht dat het laatste woord voor de vraagsteller is.

Ik bevestig wat ik daarstraks al gezegd heb. Men put zich uit in heel veel woorden. Ik vind de heer Van den Heuvel een stuk efficiënter in wat hij heeft gezegd. Mijnheer Lantmeeters en mijnheer Diependaele, het blijft natuurlijk een feit dat de anomalie ontstaan is op het moment dat de woonbonus hier werd hervormd. U hebt de woonbonus hervormd. U hebt dat gedaan op de manier die u het beste leek. U hebt ervoor gekozen om niet de onrechtvaardigheid weg te werken die er bestaat ten opzichte van alleenstaanden en eenoudergezinnen. U hebt ervoor gekozen om dat op die manier te doen dat het vandaag voor een koppel starters fiscaal minder interessant is om een woning te verwerven dan dat het geval is voor een tweede woning.

U kunt daar heel veel woorden aan spenderen, u kunt dat op heel veel manieren proberen uit te leggen, maar het blijft voor mij onuitlegbaar. Ik denk dat dat voor heel veel Vlamingen geldt. U zegt: wij hebben de minister van Financiën, maar wij kunnen dat niet veranderen op dit ogenblik. Dat zal een grote ontgoocheling zijn voor al die Vlamingen die hadden gehoopt dat de grote verandering van jullie zou komen.

Mijnheer Lantmeeters, mijnheer Diependaele, ik denk dat jullie dit niet kunnen uitleggen. Jullie zeggen dat we de private huurmarkt niet mogen verzwakken. Ik ben het daarmee volstrekt eens. Ik ben de grootste pleitbezorger van de versterking van die private huurmarkt. Hoe gaan jullie die private huurmarkt versterken door het loutere feit dat jonge starters bij het verwerven van een

eigen woning een kleiner fiscaal voordeel krijgen dan mensen die een tweede of derde woning of meerdere woningen kopen? Dat houdt geen steek.

Ik heb een kamerbreed pleidooi gehoord om het probleem aan te pakken. Iedereen is het erover eens dat het huidige systeem onrechtvaardig is. Mijnheer Lantmeeters, mijnheer Diependaele, jullie staan ook op het federale niveau aan het roer. Welnu, los dit probleem op want de mensen begrijpen dit – terecht – niet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.